

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022.

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO
z posúdenia strategického dokumentu
(číslo: OU-KE-OSZP1-2016/024370)

vydané Okresným úradom Košice, odborom starostlivosti o životné prostredie, podľa § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Košický samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo

35 541 016

3. Adresa sídla

Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Imrich Fülöp, vedúci odboru regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia, Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

Tel.: +421 55 6196650, +421 918 766 047

e-mail: imrich.fulop@vucke.sk

www stránka: <http://web.vucke.sk/sk/>

Miesto na konzultácie:

Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022.

2. Charakter

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (ďalej aj PHSR KSK 2016 – 2022 alebo PHSR KSK), spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja.

Program je spracovaný na obdobie 7 rokov, teda na obdobie 2016 - 2022. Vychádza z poznania aktuálnej situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v Košickom kraji.

Dokument je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola primerane zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC verzia 2.0 z februára 2015 spracovaná MDVaRR SR.

3. Hlavné ciele

Cieľom dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022*“ je:

- kompletná analýza územia s jeho väzbami, identifikácia hlavných faktorov rozvoja s odhadom budúceho možného vývoja Košického kraja,
- návrh stratégie s výberom a popisom strategických cieľov,
- návrh opatrení a projektov k jednotlivým cieľom a prioritám,
- návrh úloh a postupov pri realizácii PHSR, určenie systému monitorovania a hodnotenia a zdrojov na realizáciu stanovených cieľov.

Ciele budú definované v troch základných oblastiach rozvoja: hospodárskej, sociálnej a environmentálnej.

Strategické ciele v hospodárskej oblasti:

- Strategický cieľ č. 1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce;
- Strategický cieľ č. 2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka;
- Strategický cieľ č. 3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená;

Strategické ciele v sociálnej oblasti:

- Strategický cieľ č. 4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti;
- Strategický cieľ č. 5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv;
- Strategický cieľ č. 6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva; Strategický cieľ č. 7. Posilňovanie regionálnej identity rozvojom kultúrneho dedičstva;

Strategický cieľ v environmentálnej oblasti:

- Strategický cieľ č. 8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov;

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Strategický dokument PHSR KSK má nasledovnú obsahovú štruktúru:

Úvod

1. Obsah dokumentu

2. Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR KSK 2016 – 2022

3. Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa PHSR KSK 2016 – 2022

Analytická časť

1.1. Kompletná analýza územia

1.2. Ex-post hodnotenie existujúceho PHSR KSK 2007 – 2015

1.3. Analýza silných a slabých stránok Košického kraja

1.4. Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja Košického kraja

- 1.5. *Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia Košického kraja*
- 1.6. *Analýza väzieb Košického kraja*
- 1.7. *Analýza možných rizík a hrozieb, identifikácia kritických oblastí rozvoja*
- 1.8. *Identifikácia východísk a možných riešení*
- 1.9. *SWOT analýza*
- 1.10. *Odhad budúceho možného vývoja*

Strategická časť

- 2.1. *Vízia a misia Košického samosprávneho kraja*
- 2.2. *Formulácia a návrh stratégie*
- 2.3. *Výber a popis strategických cieľov*

Programová časť

- 3.1. *Konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám*
- 3.2. *Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt*

Realizačná časť

Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR, popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie, stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia, Indikatívny akčný plán na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 a 2018.

Finančná časť

- 5.1. *Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR*
- 5.2. *Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet KSK*
- 5.3. *Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov*

Záver

Prílohy

Posudzovaný strategický dokument je tvorený textovou časťou a prílohami. Textová časť obsahuje analytickú časť (pričom podrobná analytická časť PHSR KSK tvorí samostatnú prílohu č. 1 strategického dokumentu, v prílohe č. 2 sú vyhodnotené aktivity za jednotlivé špecifické ciele PHSR KSK 2007 - 2013), strategickú časť, programovú časť, realizačnú časť a finančnú časť, ktoré sú doplnené o mapky, grafy a tabuľky. Tabuľkovú prílohu PHSR KSK tvorí indikatívny zoznam projektových zámerov.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Vzťah PHSR KSK k iným strategickým dokumentom - SoH uvádza k tejto téme nasledovné strategické dokumenty:

- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Integrovaný regionálny operačný program (IROP) 2014 - 2020
- Konceptcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001), Zmeny a doplnky č.1 (KURS 2011)
- ÚPN VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky 2014
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja (RIÚS KK)
- sektorové stratégie pre kľúčové oblasti regionálneho rozvoja v Košickom kraji:
 - Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja
 - Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji
 - Program budovania logistického centra pre agrokomodity v Košickom kraji
 - Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji
 - Štúdia stabilizácie a rozvoja regionálneho trhu práce v IT sektore v Košickom kraji
 - Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020
 - Cestovná mapa riadenej migrácie v Košickom kraji
 - Projekt COGITA (Corporate Social and Environmental Responsibility through Public Policy - Spoločenská a environmentálna zodpovednosť prostredníctvom verejnej politiky).

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

Priebeh prípravy a schvaľovania strategického dokumentu PHSR KSK sa riadi príslušnými ustanoveniami zákona o podpore regionálneho rozvoja a posudzovanie strategického dokumentu prebieha podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja svojím uznesením č. 59/2014 schválilo predĺženie súčasne platného PHSR KSK 2007 – 2014 do konca roku 2015 a tým nepriamo odsúhlasilo spracovanie nového PHSR KSK 2016 – 2022 najneskôr do konca roku 2015. Príprava spracovania nového programu však začala prebiehať už skôr. Prakticky od roku 2013 prebiehala príprava východiskových koncepcných dokumentov.

Východiskovým dokumentom pre spracovanie PHSR KSK 2016 - 2022, ktorý komplexne určuje strategický prístup k regionálnemu rozvoju z národnej úrovne, je **Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**.

Ďalším kľúčovým materiálom, o ktorý sa PHSR KSK 2016 – 2022 opiera, je **Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja (RIÚS KK)**, ktorá bola v období 2013 – 2015 spracovaná ako implementačný dokument Integrovaného regionálneho Operačného programu (IROP).

Oznámenie o strategickom dokumente „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022**“ (spracované s dátumom Košice, december 2015) bolo na príslušný orgán **Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Komenského 52, 040 01 Košice** (ďalej len príslušný orgán) doručené obstarávateľom dňa 04.012.2015 a na webový portál www.enviroportal.sk umiestnené dňa 07.12.2015. V informácii príslušného orgánu k Oznámeniu bolo uvedené, že stanoviská verejnosti k oznámeniu o strategickom dokumente je možné predkladať najneskôr do 22. decembra 2015 na adresu uvedenú vyššie.

Konzultácie podľa § 6 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bolo možné uskutočniť počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na Okresnom úrade Košice, odbore starostlivosti o životné prostredie, Komenského 52, 040 01 Košice, v pracovných dňoch počas úradných hodín (termín konzultácie bolo odporúčané dohodnúť vopred telefonicky alebo e-mailom). Chronológia procesu strategického posudzovania dokumentu „**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022**“:

- 04.12.2015 predložil obstarávateľ listom č. 01658/2015/ORRÚPŽP/37225 zo dňa 04.12.2015 príslušnému orgánu Oznámenie o strategickom dokumente;
- vyvesené dňa 10.12.2015 zverejnenie informácie o vypracovaní Oznámenia o strategickom dokumente obstarávateľom na jeho úradnej tabuli (zvesené dňa 04.01.2016);
- **07. 12. 2015** spracovanie návrhu strategického dokumentu obstarávateľom – publikovaný verejne;
- zverejnenie informácie o vypracovaní Oznámenia o strategickom dokumente dotknutým orgánom listom č. OU-KE-OSZP1-2015/044997-2 zo dňa 07.12.2015; obciam listom č. OU-KE-OSZP1-2015/044997-3 zo dňa 07.12.2015, Úrad KSK vyvesil Oznámenie na svojej úradnej tabuli dňa 10.12.2015 a zvesil ho 04.01.2016;
- 11. januára 2016 prerokovanie návrhu rozsahu hodnotenia strategického dokumentu za účasti zástupcov obstarávateľa, zástupcov dotknutých orgánov, dotknutých obcí;
- 20. januára 2016 vydanie rozsahu hodnotenia č. OU-KE-OSZP1-2016/002629 (2015/044997) príslušným orgánom;
- 26. januára 2016 zverejnenie informácie o rozsahu hodnotenia strategického dokumentu príslušným orgánom na webovom sídle www.enviroportal.sk;
- apríl 2016 spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu obstarávateľom;
- obstarávateľ doručil dňa 16.05.2016 listom č. 01681/2016/ORÚPŽP14522 z 12.05.2016 správu o hodnotení strategického dokumentu príslušnému orgánu;

- príslušný orgán oslovil listom č. OU-KE-OSZP1-2016/0024370-2 zo dňa 16.05.2016 dotknuté orgány štátnej správy a regionálne združenia obcí a listom č. OU-KE-OSZP1-2016/0024370-1 zo dňa 16.05.2016 dotknuté obce na zaujatie stanoviska k správe o hodnotení;
- 23.05.2016 zverejnenie oznámenia o správe o hodnotení na úradnej tabuli KSK (zvesené dňa 16.06.2016);
- 26.05.2016 zverejnené na úradnej tabuli KSK Oznámenie o verejnom prerokovaní správy o hodnotení;
- 08.06.2016 verejné prerokovanie správy o hodnotení v zasadačke Úradu KSK, Námestie Maratónu mieru 1, Košice;
- 24.06.2016 príslušný orgán určil listom č. OU-KE-OSZP1-2016/024370 zo dňa 24.04.2016 spracovateľa odborného posudku strategického dokumentu;
- júl/august 2016 spracovanie odborného posudku s návrhom záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu;
- august/september 2016 (predpoklad) vydanie záverečného stanoviska;

Po vydaní záverečného stanoviska príslušným orgánom a ukončení procesu prerokovania bude návrh strategického dokumentu upravený podľa výsledkov prerokovania predložený na schválenie orgánu, ktorý je kompetentný na jeho prijatie - Zastupiteľstvu Košického samosprávneho kraja.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja.

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja.

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Z došlých písomných pripomienok k „Oznámeniu o strategickom dokumente *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* bol príslušným orgánom vypracovaný návrh **rozsahu hodnotenia**, následne ho príslušný orgán listom č. OU-KE-OSZP1-2016/002629 (2015/044997) zo dňa 20. januára 2016 zaslal obstarávateľovi strategického dokumentu, dotknutým orgánom a dotknutým obciam.

Určený **rozsah hodnotenia** podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre strategický dokument „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ okrem iného obsahoval požiadavky na:

Varianty pre ďalšie hodnotenie - vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu, ako aj vzhľadom k procesu jeho spracovávania bude „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ spracovaný v jednom variante. Nulový variant predstavuje zachovanie doterajšieho stavu, ak by nebol strategický dokument PHSR schválený.

Rozsah hodnotenia strategického dokumentu - špecifické požiadavky:

Rozsah hodnotenia stanovil nasledovné špecifické požiadavky, ktoré bolo potrebné v správe o hodnotení strategického dokumentu podrobnejšie rozpracovať a teda riešiť pripomienky dotknutých subjektov uvedených v listoch:

1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky – list č. 30777/2015-3320-63768 zo dňa 18.12.2015, v ktorom pri spracovaní strategického dokumentu PHSR odporúča dbať na súlad s platnou energetickou legislatívou SR, na súlad s Energetickou a Surovinovou politikou SR.

2. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriediel – list. č. Z56922-2015-IKŽ zo dňa 31.12.2015, v ktorom žiada pri spracovaní strategického dokumentu PHSR rešpektovať ochranné pásmo II. stupňa prírodných a minerálnych zdrojov v Baldovciach a ochranné pásmo II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Tornali a v týchto lokalitách, ako aj v lokalitách kde sú zriadené prírodné liečebné kúpele, kúpeľne

liečebne, v kúpeľných mestách a klimatických kúpeľoch Štós rešpektovať legislatívu zákona č. 538/2005 Z. z.

3. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky – list č.: 2900/2016-2.1 zo dňa 14.01.2016 a Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica - list č.: ŠOPSR/6942/2015 zo dňa 05.01.2015 požaduje v ďalšom procese spracovania:

- a) doplniť strategický dokument o:
 - územný priemet navrhovaných aktivít,
 - konkrétne aktivity, ktoré sú plánované v tomto strategickom dokumente, nie odvolávať sa na iné strategické dokumenty (RIUS Košického kraja).
- b) vyhodnotiť vplyv strategického dokumentu na záujmy ochrany prírody, napr.:
 - zásahy do chránených území (národnej aj európskej sústavy);
 - mieru fragmentácie hodnotných krajinných prvkov;
 - narušenie migračných trás;
 - kolízie živočíchov s dopravnými prostriedkami;
 - riziko šírenia invázných druhov;
 - zásahy do prvkov územného systému ekologickej stability;
 - ovplyvnenie krajinného rázu.
- c) súčasťou strategického dokumentu má byť aj návrh opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov na záujmy ochrany prírody (predovšetkým na migráciu živočíchov).
- d) v prípade možného priameho i nepriameho ovplyvnenia chránených území sústavy NATURA 2000 je potrebné vypracovať (odporúčame v samostatnej prílohe) tzv. primerané posúdenie vplyvov (vrátane kumulatívnych) navrhovaného strategického dokumentu na územia sústavy NATURA 2000 v zmysle čl. 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.
- e) pri ďalšom vypracovaní strategického dokumentu navrhuje strategický dokument vypracovať, konzultovať a prerokovať aj v spolupráci so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky.

4. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – list č. OHŽP-9799/2015 zo dňa 29.12.2015, v ktorom odporúča pri spracovaní strategického dokumentu PHSR riešiť:

- a) rómsku problematiku – zásobovanie rómskych osád pitnou, kanalizáciou, ČOV, komunálny odpad,
- b) v oblasti životné prostredia, ochrany prírody a krajiny rozšíriť sledované ukazovatele emisií v okolí Krompách o dioxíny,
- c) v oblasti dopravy zahrnúť do riešenia aj líniovú stavbu „Privádzač Spišská Nová Ves – Levoča, II. etapa (obchvat Harichoviec)
- d) sanáciu starých zátŕaží (skládok) z priemyselnej činnosti v lokalitách Markušovce – Olšo – Rudňany a Krompachy,
- e) dopravu tak, aby bol minimalizovaný rozsah hlukom exponovaného obytného územia, najmä chránených objektov (napr. školských zariadení),
- f) možnosti rozšírenia alebo vytvorenia nových skládok komunálneho odpadu
- g) načrtnúť premyslenú stratégiu a cielené opatrenia, týkajúce sa problémovej oblasti Krompách a okolia z hľadiska nepriaznivého stavu životného prostredia a z toho vyplývajúceho ohrozenia zdravia obyvateľstva.

5. Mesto Košice – list č.: A/2015/23488-3 zo dňa 16.12.2015 – v ktorom upozorňuje, že v zmysle zákona č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja s účinnosťou od 1. januára 2015 – sa rozvojový dokument PHSR nazýva Program rozvoja.

Spracovateľ SoH doručil spracovateľovi odborného posudku tabuľku s vyhodnotením požiadaviek a pripomienok z rozsahu hodnotenia, ktorá bola prezentovaná na verejnom prerokovaní správy o hodnotení strategického dokumentu PHSR KSK dňa 8.6.2016 na Úrade KSK v Košiciach:

Vyhodnotenie špecifických požiadaviek Rozsahu hodnotenia a pripomienok doručených k oznámeniu o strategickom dokumente

Požiadavka	Spôsob riešenia
<p>1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky – list č. 30777/2015-3320-63768 zo dňa 18.12.2015, v ktorom pri spracovaní strategického dokumentu PHSR odporúča dbať na súlad s platnou energetickou legislatívou SR, na súlad s Energetickou a Surovinovou politikou SR.</p>	<p>- Uvedená pripomienka akceptovaná a bude zapracovávaná do textu pri aktualizácii PHSR KSK</p>
<p>2. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a zriadiel – list č. Z54558-2015-IKŽ zo dňa 14.12.2015, a list č. Z56922-2015-IKŽ zo dňa 31.12.2015, v ktorom žiada pri spracovaní strategického dokumentu PHSR rešpektovať ochranné pásmo II. stupňa prírodných a minerálnych zdrojov v Baldovciach a ochranné pásmo II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Tornali a v týchto lokalitách, ako aj v lokalitách kde sú zriadené prírodné liečebné kúpele, kúpeľné liečebne, v kúpeľných mestách a klimatických kúpeľoch Štós rešpektovať legislatívu zákona č. 538/2005 Z. z</p>	<p>- Ochranné pásma sú opísané v kapitole III. V rámci kapitoly V., je táto požiadavka premietnutá v opatreniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Pri navrhovaní investícií vo vyššie spomenutom procese brať do úvahy vplyv projektu na zdravie človeka o Rešpektovať záväzne regulatívy platnej územnoplánovacej dokumentácie na národnej, regionálnej aj miestnej úrovni
<p>3. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky – list č.: 2900/2016-2.1 zo dňa 14.01.2016 a Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica - list č.: ŠOPSR/6942/2015 zo dňa 05.01.2015 požaduje v ďalšom procese spracovania:</p> <p>a) doplniť strategický dokument o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - územný priemet navrhovaných aktivít, - konkrétne aktivity, ktoré sú plánované v tomto strategickom dokumente, nie odvolávať sa na iné strategické dokumenty (RIUS Košického kraja). <p>b) vyhodnotiť vplyv strategického dokumentu na záujmy ochrany prírody, napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásahy do chránených území (národnej aj európskej sústavy); - mieru fragmentácie hodnotných krajinných prvkov; - narušenie migračných trás; - kolízie živočíchov s dopravnými prostriedkami; - riziko šírenia invázných druhov; - zásahy do prvkov územného systému ekologickej stability; - ovplyvnenie krajinného rázu. <p>c) súčasťou strategického dokumentu má byť aj návrh opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov na záujmy ochrany prírody (predovšetkým na migráciu živočíchov).</p> <p>d) v prípade možného priameho i nepriameho ovplyvnenia chránených území sústavy NATURA 2000 je potrebné vypracovať (odporúčame v samostatnej prílohe) tzv. primerané posúdenie vplyvov (vrátane kumulatívnych) navrhovaného strategického dokumentu na územia sústavy NATURA 2000 v zmysle čl. 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivity, ktoré je možné premietnuť v území sú opísané v kapitole III., podkapitole 3 - Aktivity z RIÚS sú spomenuté len stručne z dôvodu, že RIÚS podlieha samostatnému procesu SEA <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zásahy je možné definovať len vo veľmi obmedzenej miere (kap. III. podkap. 3) vzhľadom k všeobecnej formulácii jednotlivých opatrení - Vplyvy jednotlivých opatrení sú súčasťou kapitoly IV. - Fragmentácia hodnotných krajinných prvkov, narušenie migračných trás, kolízie živočíchov s dopravnými prostriedkami, zvýšenie rizika šírenia invázných druhov, zásahy do prvkov ÚSES a ovplyvnenie krajinného rázu zapríčinené realizáciou opatrení PHSR sa neočakáva. <p>c) Návrhy opatrení sú súčasťou kapitoly V.</p> <p>d) Neočakáva sa ovplyvňovanie CHÚ.</p>

<p>rastlín.</p> <p>e) pri ďalšom vypracovaní strategického dokumentu navrhuje strategický dokument vypracovať, konzultovať a prerokovať aj v spolupráci so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky.</p>	<p>e) Pripomienka sa berie na vedomie.</p>
<p>4. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – list č. OHŽP-9799/2015 zo dňa 29.12.2015, v ktorom odporúča pri spracovaní strategického dokumentu PHSR riešiť:</p> <p>a) rómsku problematiku – zásobovanie rómskych osád pitnou, kanalizáciou, ČOV, komunálny odpad,</p> <p>b) v oblasti životné prostredia, ochrany prírody a krajiny rozšíriť sledované ukazovatele emisií v okolí Krompách o dioxíny,</p> <p>c) v oblasti dopravy zahrnúť do riešenia aj líniovú stavbu „Privádzač Spišská Nová Ves – Levoča, II. etapa (obchvat Harichoviec)</p> <p>d) sanáciu starých zátŕaží (skládok) z priemyselnej činnosti v lokalitách Markušovce – Oľšo – Rudňany a Krompachy,</p> <p>e) dopravu tak, aby bol minimalizovaný rozsah hlukom exponovaného obytného územia, najmä chránených objektov (napr. školských zariadení),</p> <p>f) možnosti rozšírenia alebo vytvorenia nových skládok komunálneho odpadu</p> <p>g) načrtnúť premyslenú stratégiu a ciele opatrenia, týkajúce sa problémovej oblasti Krompách a okolia z hľadiska nepriaznivého stavu životného prostredia a z toho vyplývajúceho ohrozenia zdravia obyvateľstva z hľadiska dioxínov.</p>	<p>a) Pripájanie obcí na vodovody, kanalizácie, ČOV a systémy nakladania s odpadmi je riešené všeobecne a komplexne, týka sa aj obcí s rómskym osídlením</p> <p>b) Informácie o kvalite ovzdušia sú obsiahnuté v kapitole III. 1, kvalita ovzdušia je sledovaná štátom, nie regionálnou samosprávou</p> <p>c) Riešené dokumentom RIUS, cesta Spišské Vlchy - Spišská Nová Ves - hranica okresu Spišská Nová Ves/Levoča je zahrnutá do zásobníka</p> <p>d) Opatrenie zamerané na staré env. zátŕaže by sa mohlo doplniť pri aktualizácii PHSR (napr. 8.4.2)</p> <p>e) Premietnuté v kapitole V.</p> <p>f) Cieľom aktuálnych programových dokumentov v oblasti odpadov je znižovanie podielu skládkovania odpadov. PHSR má byť podľa platného zákona vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu, ktorá obsahuje regulatív 9.2: “koordinovať a usmerňovať výstavbu nových skládok a zariadení na zhodnocovanie odpadov tak, aby kapacitne a spádovo zabezpečili požiadavky na ukladanie odpadov v jednotlivých regiónoch kraja podľa ich špecifickej potreby“ a 9.4 „vytvárať podmienky pre otváranie nových skládok a zariadení na zhodnocovanie odpadov“ v okresoch Gelnica, Spišská Nová Ves, Trebišov, Michalovce, Košice – okolie, Rožňava, Sobrance.“ Je potrebné zvážiť doplnenie do PHSR pri najbližšej aktualizácii</p> <p><i>g) Doplniť ako samostatné opatrenie</i></p>
<p>5. Mesto Košice – list č.: A/2015/23488-3 zo dňa 16.12.2015 – v ktorom upozorňuje, že v zmysle zákona č. 309/2014, ktorým sa mení</p>	<p>- Uvedený zákon nezakazuje používať termín PHSR. Dokument spĺňa náležitosti Programu rozvoja vyššieho územného celku podľa § 7</p>

a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja s účinnosťou od 1. januára 2015 – sa rozvojový dokument PHSR nazýva Program rozvoja.	uvedeného zákona.
6. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky – list č. 2016-9200/3461:2-15FO – v ktorom odporúčajú uvádzať skôr prirodzene logické spojenia veda a technika a výskum a vývoj, resp. výskum, vývoj, inovácie, nie veda a výskum	- Uvedená pripomienka akceptovaná a bude zapracovávaná do textu pri aktualizácii PHSR KSK

S vyššie uvedenými vyhodnoteniami spracovateľa správy o hodnotení k požiadavkám a pripomienkam vznesených v rozsahu hodnotenia príslušný orgán súhlasí a primerane ich zapracoval do kapitoly VI.3. **Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu predmetného záverečného stanoviska.**

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Za spracovateľa odborného posudku k strategickému dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ podľa § 13 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. príslušný orgán Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja určil listom č. OU-KE-OSZP1-2016/024370 zo dňa 24.04.2016 odborne spôsobilú osobu Ing. Petra Chomjaka, Ďumbierska 4, 080 01 Prešov, ktorý je zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 84/96-OPV. Ing. Chomjakovi bolo určenie doručené poštou dňa 11.07.2016. Na Správu o hodnotení strategického dokumentu a vlastný strategický dokument „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ bol vypracovaný podľa § 13 zákona č. 24/2006 Z. z. odborný posudok, dátum spracovania odborného posudku je ku dňu 11.08.2016.

Spracovaný odborný posudok k strategickému dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ obsahuje aj prílohu - návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 a § 14 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Z formálneho hľadiska je Správa o hodnotení strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* (ďalej aj „správa o hodnotení“) vypracovaná v zmysle požiadaviek zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), v obsahovej štruktúre požadovanej Prílohou č. 4 k zákonu. Správa o hodnotení (SoH) má celkovo 39 strán (z toho 38 strán textu vlastnej správy o hodnotení + titulná strana SoH). V dokumentácii predmetnej správy o hodnotení sú v primeranom rozsahu, ale v dostatočne výstižnej a aj pre laickú verejnosť v zrozumiteľnej forme popísané charakteristika a ciele posudzovaného strategického dokumentu, stručne popísaný stav jednotlivých zložiek životného prostredia Košického kraja, zhrnuté výsledky hodnotenia možných negatívnych a pozitívnych vplyvov riešenia navrhovaného strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* na životné prostredie a zdravie obyvateľov, uvedený návrh vybraných zásad využívania územia a opatrení na obmedzenie vplyvu navrhovaného riešenia na dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, na jednotlivé zložky životného prostredia a na zdravie obyvateľov.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

Príslušný orgán oslovil listom č. OU-KE-OSZP1-2016/0024370-2 zo dňa 16.05.2016 dotknuté orgány štátnej správy a regionálne združenia obcí a miest a listom č. OU-KE-OSZP1-2016/0024370-1 zo dňa 16.05.2016 dotknuté obce a mestá, v ktorom sa okrem iného uvádza, že strategický dokument **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022** spolu so správou o hodnotení sú zverejnené na webovej stránke MZP SR na adrese <http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-hospodarskeho-socialneho-rozvoja-kosickeho-samospravneho-kraja-1>.

Príslušný orgán požiadal v predmetných listoch dotknuté obce a dotknuté orgány o doručenie ich písomného stanoviska k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK podľa § 12 ods. 1 zákona na adresu Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Komenského 52, 040 01 Košice najneskôr **do 21 dní** od doručenia Správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu.

Súčasne bolo v liste dotknutým obciam uvedené, aby podľa § 11 ods. 1 zákona informovali verejnosť o *Správe o hodnotení* a o návrhu strategického dokumentu **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022** do 3 pracovných dní od doručenia tohto oznámenia o *Správe o hodnotení* a o návrhu strategického dokumentu spôsobom v mieste obvyklým a zároveň oznámili verejnosti, kde a kedy možno do Správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu nahliadnuť, robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie. Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu musia byť verejnosti prístupné najmenej 21 dní. V zmysle § 10 ods. 4 zákona Okresný úrad Košice – OSŽP kraja ako príslušný orgán určil dotknuté obce/mestá, v ktorých z dôvodu veľkého počtu dotknutých obcí bude možné nahliadnuť do správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu. Ostatným dotknutým obciam okresný úrad doručil netechnické zhrnutie poskytnutých informácií.

Oslovené dotknuté orgány:

1. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. Slobody 6, 810 05 Bratislava
2. Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
3. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava 1
4. Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, P.O. Box 52, 837 52 Bratislava 37
5. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
6. Ministerstvo kultúry SR, Nám. SNP 33, 813 31 Bratislava 1
7. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4, 816 43 Bratislava 1
8. Úrad verejného zdravotníctva SR, Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava
9. OÚ Košice, odbor výstavby a bytovej politiky, Komenského 52, 041 26 Košice
10. OÚ Košice, odbor krízového riadenia, Komenského 52, 041 26 Košice
11. OÚ Košice, odbor opravných prostriedkov, Komenského 52, 041 26 Košice
12. OÚ Košice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Komenského 52, 041 26 Košice
13. OÚ Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Komenského 52, 041 26 Košice
14. OÚ Košice, odbor školstva, Komenského 52, 041 26 Košice
15. Štátna ochrana prírody SR, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica
16. Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice
17. Prešovský samosprávny kraj, Nám. mieru 2, 080 01 Prešov
18. Banskobystrický samosprávny kraj, SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
19. Mesto Košice, Magistrát mesta Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice

Združenia miest a obcí Košického samosprávneho kraja:

20. RZ mesta Košice, Miestny úrad Košice – Juh, Smetanova 4, 040 79 Košice 4
21. RZ MO "Zemplín" Michalovský región, MsÚ Michalovce, Nám. osloboditeľov 30, 071 01, Michalovce
22. RZMO Použia, ObÚ Veľké Raškovce, 076 75 Veľké Raškovce
23. RZO Košice-okolie, ObÚ Čaňa, Osloboditeľov 22, 044 14 Čaňa
24. Sobranské RZS – ZO, ObÚ Veľké Revištia, 072 43 Veľké Revištia
25. ZMO Hnileckého regiónu, MsÚ Gelnica, Banické námestie 4, 056 01 Gelnica
26. ZMO južného Zemplína, ObÚ Parchovany, 076 62 Parchovany
27. ZMO horného Gemera, MsÚ Rožňava, Šafáriková 29, 048 01 Rožňava
28. ZMO Medzibodrožia, MsÚ K. Chlmec, L. Kossutha 99, 077 13 Kráľovský Chlmec
29. ZMO Údolia Bodvy, ObÚ Mokrance 38, 044 58 Moldava nad Bodvou
30. ZMO Rudohoria, MsÚ Medzev, Štošská 6, 044 25 Medzev
31. ZMO Spiša, ObÚ Spišské Tomášovce, Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Adresy miest Košického kraja, v ktorých boli verejnosti prístupné dokumenty správa o hodnotení a návrh strategického dokumentu PHSR KSK:

32. Mesto Košice, Magistrát mesta Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice
33. Mesto Medzev, Štóska 6, 044 25 Medzev
34. Mesto Moldava nad Bodvou, Školská 2, 045 52 Moldava nad Bodvou
35. Mesto Gelnica, Banické námestie 4, 056 01 Gelnica
36. Mesto Michalovce, Nám. osloboditeľov 30, 071 01 Michalovce
37. Mesto Strážske, Nám. A. Dubčeka 300, 072 22 Strážske
38. Mesto Veľké Kapušany, L. N. Tolstého 1, 079 01 Veľké Kapušany
39. Mesto Rožňava, Šafárikova 29, 048 01 Rožňava
40. Mesto Dobšiná, SNP 554, 049 25 Dobšiná
41. Mesto Sobrance, Štefánikova 23, 073 01 Sobrance
42. Mesto Spišská Nová Ves, Radničné nám. 7, 052 01 SNV
43. Mesto Spišské Vlachy, SNP 34, 053 61 Spišské Vlachy
44. Mesto Krompachy, Nám. slobody 1, 053 42 Krompachy
45. Mesto Trebišov, M.R. Štefánika 862/204, 075 01 Trebišov
46. Miesto Čierna nad Tisou, Nám. pionierov 1, 07643 Čierna nad Tisou
47. Mesto Kráľovský Chlmec, L. Kossutha 99, 077 01 Kráľovský Chlmec
48. Mesto Sečovce, Nám. Sv. Cyrila a Metoda 43/27, 078 01 Sečovce

K Správe o hodnotení strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* a k vlastnému návrhu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ boli na Okresný úrad Košice - Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Komenského 52, 041 26 Košice ako príslušnému orgánu doručené nasledovné stanoviská (uvedený je **názov dotknutého orgánu alebo obce**, pod ním je v zátvorke **číslo listu, dátum spracovania stanoviska; dátum doručenia stanoviska na príslušný orgán**), poradie stanovísk nie je dané dátumom ich doručenia na príslušný orgán, v prehľade stanovísk pôvodný text stanovísk je zhrnutý a skrátený, kurzívou je spracované vyhodnotenie doručeného stanoviska:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriediel
(Z21797-2016-IKŽ; 24.05.2016; 06.06.2016)

V stanovisku je uvedené, že Ministerstvo zdravotníctva SR, Inšpektorát kúpeľov a žriediel ako dotknutý orgán štátnej správy podľa § 40 ods. 2 zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, predkladá nasledovné pripomienky:

K textovej časti:

- V kapitole 4. na strane č. 14 v odseku Minerálne vody nesprávne uvedené číslo vyhlášky „v Tornali (vyhláška č. 21/2010 Z. z.“ správne má byť uvedené „v Tornali (vyhláška č. 24/2010 Z. z.)“.

-V kapitole č. 8 na strane č. 18:

Tabuľka č.8 Ústavné zdravotnícke zariadenia v KSK má byť správne:

2. NsP Spišská Nová Ves, a. s., PSČ správne 052 01
3. NsP Trebišov, a. s., PSČ správne 075 01
4. NsP sv. Barbory, a.s., PSČ správne 048 01
6. V adrese chýba Gelnica
8. Správny názov je Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, PSČ správne 041 90
13. Správny názov je Psychiatrická liečebňa Samuela Bluma v Plešivci
16. V názve nemocnice chýba slovo Chlmec
17. Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. – správna adresa Ondavská 8

Dotknutý orgán žiada v závere stanoviska uvedené skutočnosti zapracovať do návrhu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“.

Vyhodnotenie stanoviska: požiadavky a pripomienky uvedené v stanovisku sú zapracované do odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie alebo úpravu strategického dokumentu.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry

(15530/2016/B211-SZEÚ/36651; 07.06.2016; 10.06.2016)

V stanovisku dotknutý orgán uvádza, že cieľom PHSR Košického kraja je posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov, rozvoj kultúrneho dedičstva, rozvoj sociálnych ľudských práv. MDVRR SR má k návrhu o strategickom dokumente PHSR Košického kraja nasledovné požiadavky a pripomienky:

- rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 - 2020;
- postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR;
- rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej trasovanie;
- rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie.

V závere stanoviska sa uvádza, že MDVRR SR berie správu o hodnotení strategického dokumentu PHSR Košického kraja na vedomie a nemá k uvedenému dokumentu pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: požiadavky a pripomienky uvedené v stanovisku sú zapracované do odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie alebo úpravu strategického dokumentu.

Banskobystrický samosprávny kraj, Oddelenie regionálneho rozvoja

(07557/2016/ODDRR-219843/2016; 02.06.2016; 07.06.2016)

V stanovisku Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) sa uvádza, že:

- navrhovaný strategický dokument a plánované činnosti v území nie sú v rozpore s ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, jeho zmenami a doplnkami,
- na základe podkladov a výsledkov hodnotenia BBSK odporúča na realizáciu variant riešenia navrhovaného podľa spracovaného strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022,
- k predloženej Správe o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ a k Návrhu strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ nemá úrad pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku nie sú vznesené žiadne pripomienky k návrhu strategického dokumentu, odporúča na realizáciu variant riešenia navrhovaného podľa spracovaného strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. K Správe o hodnotení dotknutý orgán nemá pripomienky. Stanovisko sa berie na vedomie.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Sekcia kultúrneho dedičstva

(MK 2223/2016-221/7023; 25.05.2016; 06.06.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu sa uvádza, že ministerstvo po preskúmaní predloženého návrhu dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020 k tomuto nemá pripomienky. Dovoľuje si však navrhnúť možnosť prepojenia úloh Košického kraja definovaných v časti špecifické cieľ 7.1 *zachovanie kultúrneho dedičstva* s časťami špecifický cieľ 1.5 *tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu* a špecifický cieľ 3.1 *podpora rozvoja komunitného spôsobu života*. Podľa doterajších skúseností ministerstva napríklad možnosť zapojenia nezamestnaných na obnove pamiatkového fondu viedla k oživeniu nielen komunitného spôsobu života formou identifikácie s „našou minulosťou“, ale aj k oživeniu podnikateľského prostredia v oblasti poskytovania služieb viazaných na cestovný ruch. V závere stanoviska upozorňuje, že v zmysle ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v

znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) záväzné stanovisko miestne príslušného krajského pamiatkového úradu sa vyžaduje ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené týmto zákonom.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku sú vznesené odporúčania k návrhu strategického dokumentu prepojenia úloh Košického kraja definovaných v časti špecifický cieľ 7.1 s časťami špecifický cieľ 1.5 a špecifický cieľ 3.1. Odporúčania zo stanoviska odporúčame zapracovať do návrhu strategického dokumentu.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Sekcia vedy a techniky

(2016-16191/23725:2-26CO; 30.05.2016 – zaslané aj elektronicky; 30.05.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu sa uvádza, že k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022 nemá zásadné pripomienky. Odporúča však na viacerých miestach upraviť vzťahovú komplementaritu pojmov výskum a vývoj, veda a technika, nie veda a výskum. Na strane 50 návrhu si všimli prieklep (strené namiesto stredné školy). Dotknutý orgán z legislatívnej stránky navrhuje zameniť pôvodné legislatívne predpisy za nové - v správe na str. 10 sa to týka vyhlášky MŽP SR č. 221/2005 Z. z. (zrušená a nahradená vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR č. 418/2010 Z. z.), na stranách 12 a 13 Nariadenia vlády SR č. 296/2005 Z. z. (zrušené a nahradené Nariadením vlády SR č. 269/2010 Z. z.). Prieklepy pri správe sa týkajú napríklad sídiel a názvov ministerstiev - správne má byť Špitálska 4. Limbová 2, „dopravy, výstavby“ (s čiarkou) a podobne.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku sú uvedené odporúčania k návrhu strategického dokumentu týkajúce sa niektorých používaných termínov a ich prepojenia, ako aj opravy vybraných právnych predpisov na aktuálne znenia. Odporúčania a pripomienky zo stanoviska odporúčame zapracovať do návrhu strategického dokumentu.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor štátnej geologickej správy

(3052/2016-7.3 29561/2016; 01.06.2016; 06.06.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu sa uvádza, že na základe zaslania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022 podľa § 12 ods. 1 zákona č. 24/2016 Z. z. zaslala stanovisko, v ktorom sú uvedené podľa jednotlivých okresov Košického kraja:

- ložiská nerastných surovín – dotknutý orgán požaduje dodržať legislatívne ustanovenia na ich ochranu,
- prieskumné územia - dotknutý orgán požaduje dodržať legislatívne ustanovenia na ich vyznačenie v územnoplánovacej dokumentácii,
- staré banské diela - dotknutý orgán požaduje dodržať legislatívne ustanovenia na ich vyznačenie v územnoplánovacej dokumentácii,
- evidované skládky odpadov - dotknutý orgán odporúča ich dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii. Presnú lokalizáciu dobývacích priestorov, chránených ložiskových území, ložísk nevyhradených nerastov, prieskumných území a skládok odpadov je možné vyhľadať na <http://www.geology.sk>.
- environmentálne záťaže, pravdepodobné environmentálne záťaže, potvrdené environmentálne záťaže. Pravdepodobné environmentálne záťaže, potvrdené environmentálne záťaže a environmentálne záťaže môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podrobnejšie informácie o konkrétnych environmentálnych záťažiach je možné vyhľadať na adrese <http://www.envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/#> cez mapu, alebo <http://www.envirozataze.enviroportal.sk/informačný-system> cez konkrétne atribúty.

- svahové deformácie (zosuvné územia) - ministerstvo žiada evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

- radónové riziko - predmetné územie spadá do nízkeho až do vysokého radónového rizika. Stredné a vysoké radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

- informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra - aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje nasledovné **riziká stavebného využitia územia**:

a) výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

b) prítomnosť environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia (hodnota $K > 65$ podľa klasifikácie environmentálnej záťaže v Informačnom systéme environmentálnych záťaží). Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom životného prostredia.

c) stredné až vysoké radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného a vysokého radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku sú uvedené informácie, požiadavky a odporúčania k návrhu strategického dokumentu týkajúce sa vybraných geologických aspektov a limitov v riešenom území. Odporúčame požiadavky a odporúčania zo stanoviska zapracovať do návrhu strategického dokumentu. Súčasne odporúčame Úradu KSK zväziť možnosť uverejnenia ministerstvom poskytnutých podkladov na webovej lokalite KSK a informovať o tom obce a mestá Košického samosprávneho kraja, nakoľko predstavujú pre samosprávu na miestnej úrovni dôležité údaje o geologických limitoch pri využívaní územia.

Okresný úrad Košice, Odbor krízového riadenia

(OU-KE-OKR-2016/005126/161; 24.05.2016; 24.05.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu sa uvádza, že dotknutý orgán dospel k záveru, že z predloženého strategického dokumentu nie je možné posúdiť riešenie činnosti z hľadiska potrieb civilnej ochrany, tunajší odbor sa k nemu nevyjadruje. Ďalej sa v stanovisku uvádza, že úrad nežiada strategický dokument posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ďalšie stupne projektovej dokumentácie pre územné plánovanie, územné a stavebné konanie úrad žiada zaslať na vyjadrenie.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. Stanovisko berieme na vedomie.

Okresný úrad Košice, Odbor opravných prostriedkov

(OU-KE-OOP4-2016/025361; 24.05.2016; 24.05.2016)

V stanovisku dotknutý orgán, referát pôdohospodárstva, ako orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy príslušný na konanie podľa ustanovení § 22 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o ochrane a využívaní PP) v znení neskorších predpisov, § 9 ods. 3 zákona NR SR č. 180/2013 o organizácii miestnej štátnej správy nesúhlasí s textovým znením správy o hodnotení predloženého strategického dokumentu PHaSR KSK v časti III. 5. Pôda - poľnohospodárska pôda, nakoľko

nevychádza z platných právnych predpisov zabezpečujúcich právnu ochranu poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní PP. Citácia len ustanovenia § 18 a) zákona o ochrane a využívaní PP v nadväznosti na využívanie poľnohospodárskej pôdy podľa kvalitatívnych skupín je zavádzajúca a nemôže byť smerná. Zakladanie porastu rýchlorastúcich drevín síce zákon o ochrane a využívaní PP umožňuje, nie je to však jedným z hlavných a zásadných záujmov uvedeného zákona. Zákon o ochrane a využívaní PP ustanovuje ochranu najkvalitnejšej PP podľa kódov BPEJ v jednotlivých katastrálnych územiach a ochranu viníc. Tuje potrebné podotknúť, že práve vinice a vinohradnícke plochy v košickom kraji (Východoslovenská a Tokajská vinohradnícka oblasť) sú situované na pôdach prevažne sa radiaciach do 6. - 9. kvalitatívnej skupiny PP. V PHaSR KSK je potrebné prihliadať na špecifické danosti a možnosť využitia potenciálu regiónu. Taktiež sa v stanovisku poukazuje na chybné údaje uvedené v tabuľke č. 4. - údaje o percentuálnom zastúpení PP podľa jej kvalitatívnych vlastností v jednotlivých okresoch Košického kraja.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku sú vznesené pripomienky k správe o hodnotení dotýkajúce sa kapitoly III.5 Pôda - poľnohospodárska pôda a jej ochrany, najmä vo vzťahu k možnosti pestovania rýchlorastúcich drevín. Uvedenú pripomienku odporúčame akceptovať a požiadavky na ochranu PP zapracovať do strategického dokumentu. Nakoľko spracovateľ SoH prevzal údaje o percentuálnom zastúpení PP podľa jej kvalitatívnych vlastností v jednotlivých okresoch Košického kraja z oficiálnej webovej lokality http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/kvalita/kvalita.aspx a pritom údaje nenechal, mal dotknutý orgán bližšie špecifikovať, v čom spočíva chybovosť v SoH uvedených údajov. Pripomienku berieme na vedomie.

Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja

(OU-KE-OSZP2-2016/025250; 30.05.2016; 30.05.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu za úsek štátnej správy ochrany ovzdušia sa uvádza, že k predloženej správe o hodnotení podľa § 12 ods. 1 zákona nemá pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHaSR KSK 2016 – 2022. K vlastnej Správe o hodnotení dotknutý orgán nemá pripomienky. Stanovisko berieme na vedomie.

Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja

(OU-KE-OSZP2-2016/025212; 25.05.2016; 25.05.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu za úsek štátnej správy odpadového hospodárstva k návrhu strategického dokumentu a správe o hodnotení sa po stručnom zhodnutí analýzy vývoja produkcie a zhodnocovania odpadov uvádza, že PHaSR KSK stanovuje zvýšenie objemu materiálového zhdnocovania odpadov, výstavbu zberných dvorov, zavádzanie nových technológií na zhodnocovanie odpadov a minimalizáciu vzniku odpadov ako súčasť najvýznamnejších environmentálnych cieľov a priorít, vrátane cieľov zdravotných. PHaSR KSK definuje aj viaceré opatrenia, ktorých realizácia bude mať priamy pozitívny vplyv na životné prostredie kraja. Ide okrem znižovania množstva vyprodukovaných (nevyseparovaných) odpadov najmä o opatrenia zamerané na ochranu vôd, ovzdušia, ale aj na vysoko aktuálnu tému úspor energie a znižovania emisií skleníkových plynov. Navrhované investičné opatrenia budú podliehať posudzovaniu vplyvu na životné prostredie v súlade s právnymi predpismi platnými na tomto úseku v čase, keď sa bude rozhodovať o ich realizáciu. Nakoľko strategickým dokumentom navrhované aktivity majú aj v zmysle predloženej správy o jeho hodnotení predovšetkým zabezpečiť zdravé životné prostredie a dôstojné životné podmienky obyvateľov Košického kraja s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadov a zlepšenie podmienok nakladania s odpadmi, čo je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva uvedenou v § 6 ods. 1, ako aj v súlade s programovými dokumentmi v odpadovom hospodárstve uvedenými v § 9 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v zmysle § 12 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. k predloženej správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016-2022“ úsek štátnej správy odpadového hospodárstva **nemá pripomienky.**

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. K vlastnej Správe o hodnotení dotknutý orgán nemá pripomienky. Odporúčam stanovisko zobrať na vedomie.

Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja

(OU-KE-OSZP2-2016/025213; 25.05.2016; 25.05.2016)

V stanovisku dotknutého orgánu za úsek štátnej vodnej správy sa uvádza, že k predloženej správe o hodnotení podľa § 6 ods. 6 zákona odporúča „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ schváliť. V závere stanoviska sa uvádza, že konkrétne pripomienky z hľadiska ochrany vodných pomerov a za akých podmienok bude možné uskutočniť jednotlivé opatrenia budú vydávané príslušným orgánom štátnej vodnej správy po predložení projektovej dokumentácie.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. Vlastný strategický dokument dotknutý orgán odporúča schváliť. Stanovisko sa berie na vedomie.

Prešovský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja

(01736/2016/ODDUPZP-7; 10.06.2016; 17.06.2016)

V stanovisku Prešovského samosprávneho kraja (PSK) sa uvádza, že ako dotknutý orgán podľa § 12 ods. 1 zákona č. 24/2016 Z. z. berie na vedomie správu o hodnotení a návrh strategického dokumentu PHSR KSK a nemá pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku dotknutého orgánu nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. Správu o hodnotení dotknutý orgán berie na vedomie a k vlastnému strategickému dokumentu nemá pripomienky. Stanovisko sa berie na vedomie.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

(OHZP – 147/2016; 15.06.2016; 24.06.2016)

V záväznom stanovisku dotknutého orgánu sa uvádza, že so správou o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ sa súhlasí. V závere stanoviska je uvedené, že z hľadiska ochrany zdravia populácie bude dôležitá implementácia tohto strategického dokumentu do života, predovšetkým realizácia opatrení investičného charakteru, tieto však budú podliehať posudzovaniu vplyvu na životné prostredie v súlade s platnými právnymi ustanoveniami v čase, keď sa bude rozhodovať o ich schválení na realizáciu.

Vyhodnotenie stanoviska: v záväznom stanovisku dotknutého orgánu nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. So správou o hodnotení dotknutý orgán súhlasí a k vlastnému strategickému dokumentu uvádza, že z hľadiska ochrany zdravia populácie bude dôležitá implementácia tohto strategického dokumentu do života, predovšetkým realizácia opatrení investičného charakteru, tieto však budú podliehať posudzovaniu vplyvu na životné prostredie v súlade s platnými právnymi ustanoveniami v čase, keď sa bude rozhodovať o ich schválení na realizáciu. Záväzné stanovisko sa berie na vedomie.

Združenie miest a obcí Horného Gemera

(neuvedené; 14.06.2016; 23.06.2016)

V odpovedi Združenia je oznámené, že k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ nemá Združenie miest a obcí Horného Gemera žiadne pripomienky.

Vyhodnotenie stanoviska: v stanovisku dotknutého orgánu nie sú vznesené žiadne pripomienky, požiadavky alebo odporúčania k návrhu strategického dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022. K Správe o hodnotení dotknutý orgán nemá žiadne pripomienky. Stanovisko sa berie na vedomie.

Do termínu ukončenia spracovania odborného posudku a návrhu záverečného stanoviska bolo doručených 136 stanovísk (resp. listov s informáciou o vyvesení a zvesení oznámenia pre občanov o správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu na pripomienkovanie) od dotknutých obcí/miest a 14 stanovísk od dotknutých orgánov. Od ostatných oslovených dotknutých obcí a dotknutých orgánov uvedených v úvode tejto kapitoly príslušnému orgánu a následne spracovateľovi odborného posudku neboli doručené ich stanoviská k správe o hodnotení strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“.

Oprávnené pripomienky a požiadavky, ktoré sú uvedené vyššie pri stanoviskách dotknutých orgánov a dotknutých obcí sú zapracované aj do odporúčaní na dopracovanie výsledného znenia strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* pred jeho schválením v časti VI. „*ZÁVERY*“, kapitoly 3. „*Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu*“ tohto záverečného stanoviska pre navrhovaný strategický dokument.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie dokumentácie správy o hodnotení

Košický samosprávny kraj zverejnil správu o hodnotení a návrh strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ na svojej úradnej tabuli dňa 26.05.2016 spolu s Oznámením o jej verejnom prerokovaní.

Vlastné verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ s verejnosťou sa uskutočnilo dňa **8. júna 2016 (streda) o 10,00 hod.** v zasadačke č. 242 na 1. posch. Úradu KSK, Nám. Maratónu mieru 1 v Košiciach.

V predložennom „**Zázname z verejného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ konaného 08.06.2016 v Košiciach** (v ďalšom texte len „*záznam z verejného prerokovania*“) sa uvádza, že verejné prerokovanie zahájil a prítomných privítal Ing. Oliver Kovács, vedúci referátu územného plánovania a životného prostredia Úradu Košického samosprávneho kraja. Na úvod prítomných stručne oboznámil o postupe posudzovania strategického dokumentu v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a o zaslaní pozvánky na verejné prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu 47 rôznym dotknutým orgánom v kraji.

Následne odovzdal slovo Ing. Imrichovi Fülöpovi, vedúcemu odboru regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia Úradu Košického samosprávneho kraja, ktorý prezentoval filozofiu vzniku Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022 (ďalej len „*PHSR KSK*“). Hovoril o narastajúcich regionálnych rozdieloch medzi rozvíjajúcim sa západom a zaostávajúcim východom Slovenska napriek rôznym prijatým národným stratégiám. Spomenul tiež, že stagnujúca alebo klesajúca životná úroveň na Východnom Slovensku a rastúca nezamestnanosť často prevyšujúca celoslovenský priemer samosprávu núti zmeniť málo efektívny doterajší prístup k riešeniu problémov. Podotkol, že ak problémy nebude samospráva riešiť sama, vyriešené s veľkou pravdepodobnosťou nebudú. Preto je potrebné sa pokúsiť zmeniť doterajší prístup k riešeniu problémov, upustiť od súťaženia, pri ktorom môžu vyhrať len niekoľkí, upustiť od uprednostňovania individuálnych stratégií, upustiť od prenášania zodpovednosti za riešenie problémov na iných a aktuálne problémy riešiť spájaním sa. Inými slovami ide o „*mobilizáciu sociálneho a ľudského kapitálu Košického kraja formou sociálnych partnerstiev, spolupracujúcich sietí a zapájaním širšej verejnosti do riešenia celospoločenských problémov*“.

Potom bolo slovo odovzdané spracovateľom Správy o hodnotení strategického dokumentu - Agentúre na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. Mgr. Alena Kučeravcová obsiahnejšie predstavila PHSR KSK, ktorý bol spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Predstavila východiskové dokumenty pre spracovanie PHSR KSK, štruktúru dokumentu, víziu, misiu, strategické ciele v 3 oblastiach: hospodárskej, sociálnej a environmentálnej. Keďže PHSR KSK v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, prezentovala harmonogram posudzovania vplyvov PHSR KSK - už zrealizované kroky a kroky, ktoré budú nasledovať. Následne prešla k samotnej Správe o hodnotení strategického dokumentu a predstavila obsah dokumentu, jeho kapitoly, varianty pre hodnotenie a cezhraničné vplyvy.

Vplyvy opatrení navrhovaných v PHSR KSK na životné prostredie a zdravie predstavil Mgr. Ján Dzurdženič, pričom hovoril o priamych a nepriamych pozitívnych vplyvoch, negatívnych vplyvoch a neutrálnych vplyvoch navrhovaných opatrení na životné prostredie a zdravie.

O **priamych pozitívnych vplyvoch** možno hovoriť v prípade environmentálnych opatrení zameraných na ochranu vôd, ovzdušia, na znižovanie množstva vyprodukovaných (nevyseparovaných) odpadov, na úspory energie a znižovanie emisií skleníkových plynov a v prípade opatrení zameraných na zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

O **nepriamych pozitívnych vplyvoch** možno hovoriť v prípade realizácie opatrení, ktoré nie sú primárne zamerané na oblasť životného prostredia, ale sú zamerané napr. na rekonštrukcie budov, ktorých súčasťou bude zatepľovanie a ďalšie investície do úspor energie, alebo opatrenia zamerané na zamestnanosť majúce pozitívny vplyv hlavne na zdravie, ale aj na životné prostredie.

Negatívny vplyv na životné prostredie a zdravie budú mať hlavne nové investície, ktoré prinesú ďalší záber poľnohospodárskej pôdy, zníženie ekologickej stability územia, vznik odpadových vôd, vznik nových emisií do ovzdušia a krátkodobé negatívne vplyvy počas výstavby ako sú hluk a prašnosť.

Realizácia niektorých opatrení bude mať aj **negatívne aj pozitívne** vplyvy na životné prostredie a zdravie napr. výstavba terminálu integrovanej prepravy.

Neutrálny vplyv sa predpokladá pri opatreniach, ktoré nemajú investičný charakter (v dokumente je ich väčšina) a sú zamerané predovšetkým na tvorbu nových pracovných miest v rôznych sektoroch, skvalitnenie systému vzdelávania, poskytovania sociálnych služieb, zachovanie kultúrneho dedičstva.

Následne Mgr. Ján Dzurdženič prezentoval navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na ŽP a zdravie v prípade investičných opatrení: zabezpečiť posudzovanie projektov v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, brať do úvahy vplyv projektu na zdravie človeka, minimalizovať ďalší záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy a zvažovať možnosť lokalizácie investícií do opustených priemyselných areálov, rešpektovať chránené územia, brať do úvahy prognózy súvisiace so zmenou klímy, rešpektovať ochranu kultúrnych pamiatok, rešpektovať regulatívy platnej územnoplánovacej dokumentácie a brať do úvahy možnosti zníženia dostupnosti vody. Spomenul tiež, že bolo vykonané vyhodnotenie špecifických požiadaviek Rozsahu hodnotenia a pripomienok doručených k Oznámeniu o strategickom dokumente, v rámci ktorého bol navrhnutý spôsob riešenia jednotlivých požiadaviek.

Po prezentáciách si slovo opäť vzal Ing. Oliver Kovács, ktorý otvoril diskusiu a ponúkol prítomným možnosť klásť otázky k Správe o hodnotení strategického dokumentu. Nakoľko prítomní nemali žiadne otázky, ponúkol im možnosť zaslať písomné stanoviská k Správe o hodnotení strategického dokumentu príslušnému orgánu. Následne poďakoval všetkým za účasť a ukončil verejné prerokovanie.

Záznam z verejného prerokovania bol napísaný v Košiciach dňa 09.06.2016, záznam zapísal Ing. Oliver Kovács, vedúci referátu územného plánovania a životného prostredia Úradu Košického samosprávneho kraja.

Košický samosprávny kraj zaslal záznam z verejného prerokovania správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ príslušnému orgánu dňa 13.06.2016.

Súčasťou „*Záznamu z verejného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ uskutočneného 08.06.2016 v Košiciach na Úrade KSK*“ je aj prezenčná listina. Z prezenčnej listiny vyplýva, že sa verejného prerokovania zúčastnilo celkom 16 účastníkov: zástupcov

obstarávateľa posudzovaného strategického dokumentu, spracovateľov strategického dokumentu a správy o hodnotení, zástupcov miest, obcí, dotknutých orgánov z regiónu Košického kraja. Podľa prezenčnej listiny sa verejného prerokovania nezúčastnil nikto zo zástupcov verejnosti.

Úrad Košického samosprávneho kraja zabezpečil informovanie verejnosti v zmysle požiadaviek požadovaných zákonom č. 24/2006 Z. z., vrátane zverejnenia informácie o verejnom prerokovaní správy o hodnotení strategického dokumentu a vlastného strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*. Zo strany verejnosti k oznámeniu o strategickom dokumente a k správe o hodnotení strategickému dokumentu neboli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie predložené žiadne písomné pripomienky a požiadavky. Možno konštatovať, že k pripomienkam k strategickému dokumentu vznesených zo strany dotknutých orgánov a dotknutých obcí bolo zo strany obstarávateľa a spracovateľa návrhu riešenia „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ pristupované zodpovedne a akceptovateľné požiadavky budú do návrhu riešenia strategického dokumentu zapracované.

Po preštudovaní dostupných podkladov z celého procesu posudzovania strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* konštatujeme, že spracovanie, pripomienkovanie a verejné prerokovanie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* prebehlo v súlade s požiadavkami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom verejnosť v zákonom stanovených lehotách mala možnosť písomne alebo ústne, ako aj na verejnom prerokovaní správy o hodnotení uplatniť svoje pripomienky alebo požiadavky k dokumentácii posudzovania vplyvov na životné prostredie spracovanej k strategickému dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ a k vlastnému spracovanému strategickému dokumentu. Súčasne konštatujeme, že boli dodržané a zabezpečené zákonné podmienky, ktoré vyžaduje zákon č. 24/2006 Z. z. v platnom znení pre informovanie verejnosti, dotknutých obcí a dotknutých orgánov o možnostiach podávať k vlastnému strategickému dokumentu a k správe o hodnotení „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ svoje pripomienky, požiadavky a stanoviská v zákonom stanovených lehotách.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Strategický dokument definuje tieto **environmentálne problémy**:

- Silne až extrémne narušené životné prostredie je v Košickom a Zemplínskom regióne so silne narušeným prostredím a v Latorickom a Rudnianskom okrsku so značne narušeným prostredím.
- Podľa Informačného systému o environmentálnych záťažoch MŽP SR sa nachádza na území Košického kraja 244 environmentálnych záťaží.
- Produkcia tuhých emisií v Košickom kraji v roku 2012 dosiahla 6 847 ton, čo predstavuje takmer 20% z objemu tuhých emisií v SR. Produkcia oxidu uhoľnatého v Košickom kraji v roku 2012 dosiahla 107,5 tis. ton, čo predstavuje až 61,5% z produkcie oxidu uhoľnatého v SR. Úroveň znečistenia ovzdušia v rámci Košického kraja je najvyššia v oblasti mesta Košice a v jeho zázemí, kde sa dlhodobo produkuje v rámci ostatných oblastí SR najviac emisií ZZL, skupiny plyných anorganických znečisťujúcich látok a ťažkých kovov. V oblasti Zemplína okrem základných znečisťujúcich látok zostávajú závažné emisie sírovodíka, chlóru, merkaptánov, organických látok a ďalších látok vplyvom zdrojov situovaných v okrese Michalovce. Veľkým mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia je automobilové doprava, ktorá je stále hustejšia.

- Na verejné vodovody bolo v roku 2013 napojených 81,2% obyvateľov, čím kraj nedosahuje priemer SR (87,4%).
- Kanalizačná sieť v Košickom kraji dosiahla v roku 2013 dĺžku 1 488km a podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu bol 61,5% obyvateľov, pričom Košický kraj ani v tomto ukazovateli nedosahuje celoslovenský priemer.
- Množstvo vyprodukovaného odpadu na 1 obyvateľa sa každoročne zvyšuje, v roku 2014 oproti roku 2008 vzrástlo o 22,3 kg, t.j. o 8,5%.

Strategický dokument definuje tieto zdravotné problémy:

- Priemerná stredná dĺžka života pri narodení bola v rokoch 2012 – 2014 v Košickom kraji na úrovni 72,09 rokov u mužov a 79,32 rokov u žien, zatiaľ čo priemer za Slovenskú republiku dosiahol v roku 2014 hodnoty 73,19 rokov u mužov a 80,00 u žien. Na úrovni okresov možno sledovať veľké regionálne rozdiely priemernej strednej dĺžky života pri narodení, kde rozdiel medzi najvyššou a najnižšou hodnotou dosahuje u mužov úroveň až 5,75 rokov, u žien je to 3,86 rokov.
- Výraznejšie rozdiely v úmrtnosti obyvateľstva možno sledovať v okresoch Košického kraja, kde v roku 2014 dosahovala hrubá miera úmrtnosti hodnoty od 5,69‰ v okrese Košice III až po 13,74‰ v okrese Sobrance. Úroveň úmrtnosti závisí vo veľkej miere od vekovej štruktúry obyvateľstva, čo sa odráža aj na jej rozdielnej úrovni v jednotlivých okresoch kraja.
- Dojčenská úmrtnosť v Košickom kraji vzrástla z 9,76‰ v roku 2008 na 10,84‰ v roku 2014, čo je takmer 2-násobok celoslovenského priemeru. Na úrovni okresov Košického kraja bola v roku 2014 najvyššia miera dojčenskej úmrtnosti v okresoch Spišská Nová Ves (15,28‰), Rožňava (14,59‰) a Trebišov (13,87‰). Najvyššiu mieru novorodeneckej úmrtnosti zaznamenali v roku 2014 okresy Trebišov (6,93‰), Košice –okolie (6,55‰) a Rožňava (6,48‰)
- Výrazné zdravotné problémy sa týkajú segregovaných skupín patriacich medzi Rómske komunity
- Zdravotný stav obyvateľstva úzko súvisí so socioekonomickým postavením obyvateľstva, demografickým vývojom obyvateľstva a vybavenosťou územia infraštruktúrou.

Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja má zadaných viacero opatrení, ktorých realizácia bude mať priamy pozitívny vplyv na životné prostredie kraja – ide najmä o environmentálne opatrenia zamerané najmä na ochranu vôd, ovzdušia, znižovanie množstva vyprodukovaných (nevyseparovaných) odpadov, ale aj na vysoko aktuálnu tému úspor energie a znižovania emisií skleníkových plynov.

Niekoľko opatrení je zameraných na zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva, ktorý vykazuje viaceré negatívne trendy. Viacero opatrení nie je zadaných primárne na oblasť životného prostredia, ale ich realizácia bude mať evidentný pozitívny vplyv na ŽP. Ide napríklad o opatrenia rekonštrukcie budov, ktorých súčasťou bude zatepľovanie a ďalšie investície do úspor energie.

Z dlhodobjšieho hľadiska budú mať najmä ťažiskové opatrenia zamerané na zamestnanosť pozitívny vplyv na zdravie aj na životné prostredie – so zvyšujúcou sa životnou úrovňou a príjmom domácností (ale aj pocitom vlastnej sebarealizácie) narastá aj schopnosť (kapacita) jednotlivcov starať sa o svoje zdravie a ochota zapájať sa do života komunity a do dobrovoľníckych činností, čo sa prenáša aj do zlepšovania stavu životného prostredia v jednotlivých lokalitách.

Realizácia časti opatrení bude negatívne vplyvať na životné prostredie. V globále ide najmä o nové investície, ktoré prinesú ďalší záber pôdy, zníženie ekologickej stability územia, v istých prípadoch vznik odpadových vôd a emisií do ovzdušia. S investíciami sú spojené aj krátkodobé negatívne vplyvy počas výstavby (hluk, prašnosť). Pri viacerých typoch investícií (najmä do environmentálnej infraštruktúry sa očakáva preváženie dlhodobého pozitívneho efektu nad krátkodobým negatívnym vplyvom počas výstavby, preto sa v nasledujúcej tabuľke krátkodobé vplyvy neberú do úvahy.

Niektoré opatrenia prinesú negatívny aj pozitívny vplyv na ŽP súčasne – napríklad opatrenie 1.4.1 (Výstavba terminálu integrovanej prepravy) s vysokou pravdepodobnosťou zaberie pôdu a zníži ekologickú stabilitu v danej lokalite, čo je nesporne negatívne pre ŽP. Ale ak výstavba prinesie želaný efekt (zvýšenie podielu hromadnej dopravy na celkovom dopravnom výkone), efekt na životné prostredie bude pozitívny (nižšie emisie ZZL, vrátane CO₂). Iným prípadom je opatrenie 1.5.1. (Zlepšiť stav hlavnej a doplnkovej infraštruktúry v cestovnom ruchu pre hodnotné zážitky turistov). Samotná výstavba infraštruktúry CR bude mať s vysokou pravdepodobnosťou negatívny vplyv na ŽP umocnený faktom, že môže ísť aj o zásahy do chránených území, ale zlepšenie možností pre kvalitné trávenie voľného času má v princípe pozitívny vplyv na zdravie.

Komplikované je definovanie environmentálneho vplyvu opatrenia 8.2.2 (Protipovodňové opatrenia – odvedenie povrchových vôd, spomalenie odtoku vôd výstavbou hatí, malých vodných nádrží, výstavba suchých poldrov, rekonštrukcia korýt vodných tokov, budovanie ochranných hrádzi v zastavanom území obcí a miest, sfunkčnenie melioračných kanálov na nížinách Košického kraja). Niektoré čiastkové opatrenia majú komplexne pozitívny vplyv (spomalenie odtoku vôd výstavbou hatí), vplyv niektorých čiastkových opatrení je rozdielny v závislosti od polohy (ochrana hrádzami v zastavanom území vyššie položených obcí môže priniesť zhoršenie povodňovej vlny v nižšie položených obciach) a vplyv niektorých čiastkových opatrení môže priniesť pozitívne aj negatívne efekty zároveň (sfunkčnenie melioračných kanálov okrem ochrany pred vnútornými vodami môže priniesť zhoršenie v oblasti biodiverzity).

Navrhované investičné opatrenia budú podliehať posudzovaniu vplyvu na životné prostredie v súlade s platnými právnymi ustanoveniami v čase, keď sa bude rozhodovať o ich schválení na realizáciu. PHSR KSK nemôže obsahovať informácie potrebné na presnejšie posúdenie ich vplyvu na ŽP a na zdravie.

Predpokladáme, že realizáciou projektových zámerov zaradených do strategického cieľa č. 8 na území KSK s dôrazom na životné prostredie, ktoré majú prispieť k zvyšovaniu kvality života obyvateľov a ochrane prírodného dedičstva. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku sa dosiahne sekundárny, dlhodobý pozitívny vplyv na zdravie človeka.

Implementácia opatrení, aktivít a projektov PHSR KSK bude mať významný priaznivý vplyv na zdravie ľudí aj v súvislosti so zvýšením bezpečnosti dopravy. Pozitíva možno očakávať aj z hľadiska lokálneho zníženia hlukovej záťaže obyvateľstva z dôvodov presmerovania dopravy zo zastavaného územia miest a obcí na nové trasy diaľnic a rýchlостných ciest mimo sídelných útvarov a realizácie protihlukových opatrení. Vďaka realizácii návrhov opatrení strategického dokumentu môže dôjsť k zníženiu expozícií obyvateľov v najvyšších hlukových pásmach.

Pri realizácii aktivít súvisiacich s výstavbou alebo rekonštrukciou objektov môže v dôsledku stavebného ruchu dôjsť k dočasnému narušeniu kvality života obyvateľstva. Iné riziká sa nepredpokladajú.

Negatívny vplyv sa realizáciou projektových zámerov nepredpokladá. V čase spracovávania PHSR KSK na roky 2016 - 2022 možné negatívne riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu nie sú známe.

Správa o hodnotení sa predpokladanými vplyvmi na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery špeciálne nezaoberá. Vzhľadom na geologickú stavbu územia Košického kraja a výskyt zosuvných území je potrebné pri projektovej príprave a povoľovaní jednotlivých aktivít navrhovaných v strategickom dokumente túto skutočnosť zohľadňovať, čo vo svojom stanovisku zdôraznilo aj ministerstvo životného prostredia.

Celkovo, z hľadiska dlhodobého vývoja možno, napriek súčasnému negatívnemu trendu, očakávať zlepšovanie stavu kvality ovzdušia, a to v súvislosti s naplňaním cieľov Stratégie Európa 2020 v oblasti koncepcie nízkouhlíkového hospodárstva, ktorými je SR zaviazaná. Veľký potenciál na zníženie emisií, vrátane emisií skleníkových plynov, majú veľké priemyselné zdroje, kde sa do roku 2020 očakáva významné zníženie emisií v súvislosti s transpozíciou smernice 2010/75/EU o priemyselných emisiách. Synergický pozitívny vplyv bude spojený aj so zvýšením plynulosti

dopravy a zlepšením technického stavu vozoviek, ktorý bude mať za následok zníženie merných emisií vozidiel.

Cyklistická doprava môže významným spôsobom prispieť ku ekologizácii dopravy (a tým aj k zníženiu škodlivých emisií do ovzdušia). Bolo dokázané, že skvalitnenie cyklistickej infraštruktúry je hlavným predpokladom pre zmenu dopravného správania obyvateľov v prospech nemotorovej dopravy, predovšetkým cyklistickej dopravy. Dôležitú úlohu zohráva vnútromestská cyklistická doprava, ktorá má potenciál generovať najviac užívateľov ale aj prímestská cyklistická doprava, ktorá generuje obyvateľov dochádzajúcich za prácou do mesta v dostupnej vzdialenosti pre bicykel.

Predpokladané očakávané vplyvy investičných priorít na životné prostredie budú priame aj nepriame a zároveň budú pôsobiť synergicky, čím budú znásobovať svoj pozitívny účinok na zvyšovanie kvality životného prostredia, zdravia obyvateľov, znižovanie environmentálnych záťaží a riadenie rizík spôsobených klimatickými zmenami. Druhým strategickým cieľom, ku ktorému smeruje naplnenie cieľov PHSR KSK je skvalitnenie životných podmienok obyvateľov v Košickom kraji, ktoré svojou tematickou orientáciou na opatrenia, aktivity a projekty neinvestičného charakteru zamerané na zvyšovanie kvality života a podporu inkluzívnej občianskej spoločnosti bude mať pozitívny dopad hlavne na duševné zdravie človeka a ochranu a zachovanie kultúrneho a prírodného bohatstva územia.

Pri komplexnom pohľade na možné vplyvy návrhu riešenia posudzovaného strategického dokumentu PHSR KSK na súčasný stav životného prostredia, nie je predpoklad zhoršenia jeho stavu na území Košického kraja ako celku, ba v mnohých oblastiach možno očakávať aj zlepšenie. Zvýšenie podielu čistených odpadových vôd v ČOV, odklon dopravných ťahov mimo obytné prostredie, rozvoj cyklistickej dopravy a doplnenie plôch zelene v obciach, v mestskom a prímestskom prostredí, zadržiavanie vody v krajine iba zlepšujú stav životného prostredia. Na zdravie obyvateľov bude pozitívne vplývať aj zvýšenie podielu obyvateľov zásobovaných kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov.

Návrh konceptu riešenia strategického dokumentu PHSR KSK vytvára predpoklady, že vo vzťahu k súčasnému stavu životného prostredia posudzovaného územia bude po zapracovaní pripomienok z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a oprávnených pripomienok z procesu stanoveného pripomienkovania predmetného strategického dokumentu spracovaný vyvážený. Navrhované rozvojové aktivity riešenia strategického dokumentu sú zmiernované návrhom vhodných opatrení, ktoré uvádza predložená správa o hodnotení strategického dokumentu PHSR KSK a v podstatnej miere sú spracované v časti odporúčania a požiadavky na ich zapracovanie do výsledného návrhu strategického dokumentu.

Vychádzajúc z výsledkov analýzy, možností finančných zdrojov a pripravenosti územia v súlade s trendmi a navrhnutou stratégiou sa intervencie v jednotlivých oblastiach v Košickom kraji budú koncentrovať na podporu udržateľnej dopravy, vrátane cyklo dopravy v jednotlivých častiach kraja a vytvárania podmienok pre integrovaný dopravný systém (IDS), na posilnenie prepojenia miest a obcí, väzieb územia so susednými regiónmi a nadradenou infraštruktúrou so synergickým kladným efektom vo vzťahu k efektívnemu využívaniu technickej a sociálnej infraštruktúry, s pozitívnym dopadom na klimatickú zmenu a aktuálny stav životného prostredia a v konečnom dôsledku bude realizácia aktivít a opatrení v navrhovanom strategickom dokumente priaznivo vplývať aj na zdravie obyvateľov.

Pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva sa očakávajú vo väčšine opatrení a aktivít navrhovaných v strategickom dokumente RIUS PK na obdobie 2014 - 2020. Realizáciou vyššie uvedených aktivít (napr. optimalizáciou dopravnej infraštruktúry, skvalitnením a dobudovaním vodovodnej a kanalizačnej siete, revitalizáciou urbanizovaných oblastí – znižovanie hlučnosti, prašnosti, znečistenia pôdy a vody, ochranou prírodného prostredia a pod.), salepší stav životného prostredia, čo sa priaznivo odzrkadlí aj na zdravotnom stave obyvateľstva a na kvalite jeho života.

Negatívne vplyvy na životné prostredie a na zdravie obyvateľstva v súvislosti s realizáciou opatrení, projektov a aktivít navrhnutých v strategickom dokumente PHSR KSK na roky 2016 - 2022 môžu byť spojené s realizáciou aktivít a ich jednotlivých opatrení, ktoré budú mať investičný charakter

(krátkodobý vplyv počas výstavby – hluk, prach, dlhodobý vplyv pri trvalom zábere poľnohospodárskej a lesnej pôdy, v osobitných prípadoch pri nevyhnutnom zásahu do prvkov ÚSES), prípadne zvýšením aktivít cestovného ruchu a turizmu v prírodnom prostredí. V prípade plánovania konkrétnych investícií a aktivít bude potrebné dodržať všetky povinnosti investora, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov v etape prípravy a schvaľovania takýchto činností a aktivít.

Je potrebné zabezpečiť, aby pri realizácii aktivít a opatrení definovaných v predmetnom strategickom dokumente bola dodržaná príslušná platná legislatíva: zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a ďalších súvisiacich predpisov v oblasti ochrany vôd, zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší), zákon č. 321/2012 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a ďalšie súvisiace predpisy na úseku ochrany ovzdušia, zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a ďalších súvisiacich predpisov, zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, zákon č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP, zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia - hodnotenie dopadov na verejné zdravie HIA) podľa § 52 v platnom znení podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a ďalších legislatívnych predpisov.

Posúdenie cezhraničných vplyvov

Realizáciou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na obdobie 2016-2022 v štádiu environmentálneho posudzovania strategického dokumentu sa významné priame cezhraničné environmentálne vplyvy, vrátane vplyvov na zdravie nepredpokladajú. Avšak vzhľadom na polohu regiónu je predpoklad, že pri realizácii vybraných činností môže dôjsť k čiastkovým cezhraničným vplyvom. Týka sa to najmä opatrení v oblasti dopravy, kde môže dôjsť k potenciálnym vplyvom, ktoré môžu mať dosah aj na územie Maďarska a Ukrajiny.

Všetky projekty, ktoré súvisia s navrhovanými opatreniami hodnoteného strategického dokumentu v premietnutí cez jednotlivé aktivity sa budú posudzovať v zmysle platnej legislatívy. Pri ich príprave a realizácii bude samostatne uplatňovaný zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v zmysle ďalších zmien. V prípade, že budú identifikované akékoľvek možné negatívne vplyvy presahujúce štátne hranice, budú o tom včas oboznámené dotknuté strany.

Mnohé aktivity strategického dokumentu sú nasmerované k podpore pozitívnych vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia a je predpokladaný pozitívny environmentálny prínos po celkovej implementácii.

Je predpoklad, že realizáciou navrhnutých opatrení a aktivít strategického dokumentu dôjde vo viacerých zložkách životného prostredia k zlepšeniu životného prostredia a toto zlepšenie môže pozitívne vplyvať aj na okolité prihraničné územia Košického regiónu. Aby sa ešte lepšie posilnili očakávané pozitívne vplyvy odporúča sa tieto plánované aktivity konzultovať s orgánmi a zainteresovanými organizáciami susedných štátov.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA AVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Územia, ktoré sú súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000

Európska sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa

na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

SoH ďalej uvádza, že Uznesením vlády SR č. 636/2003 bol schválený národný zoznam chránených vtáčích území (CHVÚ). Tieto sú novou kategóriou chráneného územia vyhlasované na ochranu biotopov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov za účelom zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania. Na území Košického kraja sa nachádzajú nasledovné vyhlásené CHVÚ, ktoré boli vyhlásené vyhláškami MŽP SR v rokoch 2008 až 2010:

- SKCHVU009 Košická kotlina, RSOPK Prešov
- SKCHVU015 Medzibodrožie, CHKO Latorica
- SKCHVU017 Muránska planina-Stolica, NP Muránska Planina
- SKCHVU024 Senianske rybníky, CHKO Vihorlat
- SKCHVU025 Slanské vrchy, RSOPK Prešov
- SKCHVU027 Slovenský kras, NP Slovenský kras
- SKCHVU035 Vihorlatské vrchy, CHKO Vihorlat
- SKCHVU036 Volovské vrchy, NP Slovenský kras
- SKCHVU037 Ondavská rovina, CHKO Latorica
- SKCHVU053 Slovenský raj, NP Slovenský raj

Správa o hodnotení PHSR KSK uvádza, že národný zoznam navrhovaných území európskeho významu (nÚEV) podľa smernice o biotopoch bol schválený uznesením vlády SR č. 239/2004 dňa 17. marca 2004. Dňa 1. augusta 2004 nadobudol účinnosť výnos MŽP SR č.3/2004-5.1 zo dňa 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Zoznam ÚEV bol doplnený na základe Doplnku národného zoznamu ÚEV vydaného Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 1/2012 z 3. októbra 2012. V riešenom území sa nachádza 49 území európskeho významu, ktoré sú súčasťou európskej súvislej siete chránených území NATURA 2000, na ktoré sa vzťahuje územná ochrana podľa § 27 ods. 7 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Správa o hodnotení (SoH) v tabuľke č. 9 na str. 22 uvádza zoznam ÚEV v Košickom kraji.

Náčrt posúdenia vplyvov strategického dokumentu na územia sústavy NATURA 2000, bolo zohľadnené v kapitole III.2 *Informácia vo vzťahu k environmentálne obzvlášť dôležitým oblastiam, akými sú navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti a pod.* Vzhľadom na charakter a zameranie strategického dokumentu podľa jednotlivých strategických cieľov za investičné akcie potenciálne ovplyvňujúce NATURU 2000 je možné označiť najmä pri realizácii dopravných investičných projektov v rámci strategického cieľa č. 1, resp. rámci strategického cieľa č. 8. Kde nie sú v **strategickom dokumente spresnené konkrétne lokality alebo úseky, kde by bolo možné konkrétne hodnotiť vplyvy**, čo bude možné riešiť až v investičnej príprave, pri projektových dokumentáciách a procesoch/konaniach povoľovania jednotlivých aktivít a opatrení.

Pri navrhovaných investičných aktivitách bude uplatnený proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) aj v prípade kontaktu s územiaми NATURA 2000, ak takéto činnosti budú podliehať procesu hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vychádzajúc z § 28 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v spojitosti s ustanoveniami zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Schvaľovaniu budú podliehať nielen aktivity v kontakte s chránenými územiaми sústavy NATURA 2000, ale aj v ostatnej krajine v súvislosti s pravdepodobnými negatívnymi vplyvmi na národnú sieť chránených území. V oblasti vplyvov na prírodu, jej zložky a vzťahy v nej (najmä ÚSES) bude pri posudzovaní vplyvov hodnotený aj prípadný priamy záber plôch jednotlivými aktivitami a jeho porovnanie so súčasným stavom, teda prítomnosťou alebo neprítomnosťou biotopu národného alebo európskeho významu, ktorý je zároveň najčastejšou lokalitou chránených a ohrozených druhov najmä rastlín, podiel zasahovania jednotlivých rozvojových plôch do priestorov významných z hľadiska

migrácie živočíchov a sústredenia a migrácie bioty všeobecne (ÚSES) a rovnako aj do plôch jestvujúcich chránených území a lokalít.

Na základe poznatkov získaných v priebehu spracovania návrhu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“, oznámenia o strategickom dokumente a správy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu je možné konštatovať, že pri dodržaní platnej legislatívy v ochrane jednotlivých zložiek životného prostredia, stanovených opatrení na minimalizáciu negatívnych vplyvov, je odôvodnený predpoklad, že dôjde ku skvalitneniu stavu životného prostredia na regionálnej i miestnej úrovni, čo svojím dielom prispeje aj ku postupnému skvalitňovaniu globálneho stavu životného prostredia a celkovo k pozitívnym vplyvom strategického dokumentu na navrhované chránené vtáčie územia európskeho významu alebo súvislú európsku sústavu chránených území (NATURA 2000).

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* je typickým prípadom, kedy je potrebné posudzovať vplyvy na pomerne rozsiahlom území (samosprávny kraj) a na všeobecnej úrovni, nakoľko v strategickom dokumente plánované aktivity, projekty a opatrenia sú bez bližšej lokalizácie a bez podrobnejšej špecifikácie parametrov. Navrhované aktivity a činnosti sa dajú s nízkou mierou pravdepodobnosti zo zadania odvodiť, avšak značnou neurčitou je ich umiestnenie v rámci územia. Z takýchto dôvodov boli v rámci správy o hodnotení odporúčané opatrenia aj pre prípad, ak by konkrétne projekty boli lokalizované do citlivejších lokalít alebo v kontakte s územia, ako sú napr. územia NATURA 2000, resp. chránené územia na národnej úrovni alebo v území s ochranou prírodných zdrojov, kde bude potrebné vplyvy vyhodnotiť v rámci procesu povoľovania konkrétnej navrhovanej činnosti s istou mierou projektovej prípravy.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe predloženej dokumentácie **Správy o hodnotení strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“** a návrhu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ďalších získaných informácií príslušný orgán

odporúča

prijat' a schváliť návrh riešenia „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ po zapracovaní odporúčaní a pripomienok uvedených v kapitole VI.3 predmetného záverečného stanoviska.

2. Odporúčaný variant

V súlade s predloženým riešením konceptu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ a predloženou správou o hodnotení strategického dokumentu sa odporúča pre schválenie v strategickom dokumente navrhované a v správe o hodnotení predmetného strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ posudzované riešenie navrhovaných aktivít a opatrení, vrátane zapracovania akceptovaných oprávnených požiadaviek

vznesených dotknutými orgánmi, dotknutými obcami a verejnosťou v procese pripomienkovania konceptu riešenia strategického dokumentu. Súčasne odporúčame zapracovanie pripomienok a odporúčaní uvedených nižšie v časti 3. **Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu** do návrhu vlastného strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

V súvislosti s prijímaním a schvaľovaním návrhu spracovaného riešenia strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ odporúčame dopracovať, upraviť alebo doplniť predmetný návrh strategického dokumentu o požiadavky a pripomienky uvedené nižšie, ktoré boli vznesené dotknutými orgánmi a verejnosťou alebo vznikli v procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie ako aj vybraných akceptovaných pripomienok a požiadaviek týkajúcich sa problematiky ochrany a tvorby životného prostredia vznesených dotknutými orgánmi, dotknutými obcami a verejnosťou v procese pripomienkovania konceptu riešenia PHSR KSK.

V textovej časti návrhu strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022“ na základe došlých vyjadrení a stanovísk od dotknutých orgánov, dotknutých obcí a verejnosti ku návrhu strategického dokumentu **odporúčame dopracovať, upraviť alebo doplniť:**

- V rámci kapitoly 1.9. SWOT analýza odporúčame doplniť do položky „Hrozby“ dve odrážky:
 - prebiehajúca klimatická zmena a s ňou súvisiace ohrozenia;
 - migrácia mladých za prácou mimo región, starnutie obyvateľstva a súvisiace zmeny v demografických ukazovateľoch;
- V rámci projektovej prípravy pri voľbe povrchu ciest, chodníkov a parkovísk v zastavanom území obcí a miest preferovať stavebné materiály, ktoré odrážajú slnečné lúče počas tropických dní. Ide o prevenciu ďalšieho rozvoja mestských ostrovov tepla, ktoré zhoršujú životné prostredie.
- Vykonať protihlukové opatrenia v miestach, kde ešte nie sú realizované.
- Rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020 a postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR.
- **Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni realizácie jednotlivých strategickým dokumentom navrhovaných činností (projektov) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výber environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti, jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov. Pri výbere projektov treba mať na zreteli aj aspekt trvalej udržateľnosti podpornej činnosti a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov.**
- Rešpektovať záväzne regulatívy platnej územnoplánovacej dokumentácie na národnej, regionálnej aj miestnej úrovni.
- **Pri umiestňovaní a projektovej príprave aktivít navrhovaných v strategickom dokumente dôsledne rešpektovať nasledovné riziká stavebného využitia územia:**
 - a) *výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií.* Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.
 - b) *prítomnosť environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia* (hodnota K > 65 podľa klasifikácie environmentálnej záťaže v Informačnom systéme environmentálnych záťaží).

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom životného prostredia.

c) *stredné až vysoké radónové riziko*. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného a vysokého radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

- Pri spracovávaní projektovej prípravy jednotlivých aktivít a opatrení uvedených v predloženej strategickom dokumente musia byť rešpektované zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy pri jej nepoľnohospodárskom využití (§ 12 zákona č. 220/2004 Z. z.), kedy poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.
- Pri realizácii opatrení a aktivít navrhovaných v strategickom dokumente dôsledne uplatňovať požiadavky na ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v jednotlivých katastrálnych územiach podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. a ochranu viníc.
- Rešpektovať legislatívnu ochranu kúpeľného územia klimatických kúpeľov Štós.
- V spolupráci so štátnou správou rozšíriť sledované ukazovatele emisií v okolí Krompách o dioxíny.
- Odporúčame vyhodnotiť možnosť prepojenia úloh Košického kraja definovaných v časti špecifický cieľ 7.1 *zachovanie kultúrneho dedičstva* s časťami špecifický cieľ 1.5 *tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu* a špecifický cieľ 3.1 *podpora rozvoja komunitného spôsobu života, nakoľko podľa doterajších skúseností ministerstva kultúry možnosť zapojenia nezamestnaných na obnovu pamiatkového fondu viedla k oživeniu nielen komunitného spôsobu života formou identifikácie s „našou minulosťou“, ale aj k oživeniu podnikateľského prostredia v oblasti poskytovania služieb viazaných na cestovný ruch.*
- Zapracovať akceptované pripomienky ku konceptu návrhu posudzovaného strategického dokumentu, ktoré vyplynuli z procesu pripomienkovania konceptu riešenia PHSR KSK a správy o hodnotení strategického dokumentu do jeho konečného návrhu.
- Zásadnou požiadavkou pre prípravu následných strategických dokumentov nižšej hierarchie a pre prípravu konkrétnych zámerov (investičných opatrení), pre ktoré PHSR KSK vytvára rámec pre ich realizáciu, je požiadavka nezasahovať do chránených území s 5. stupňom ochrany, obmedziť zásahy v ostatných chránených územiach, v lokalitách NATURA 2000 ako i v prvkoch ÚSES na minimálnu možnú mieru tak, aby nebola ohrozená funkčnosť, integrita a predmet ochrany dotknutých záujmových území ochrany prírody a krajiny.
- Postupne pri príprave realizácie nových projektov riešených v strategickom dokumente zapracovávať ochranu lokalít uvedených v odbornom návrhu tzv. „C etapy“ národného zoznamu ÚEV, ktorým disponuje ŠOP SR.
- Pri aktualizácii strategického dokumentu spolupracovať, konzultovať a prerokovať dokument aj v spolupráci so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky.
- V rámci projektovej prípravy a schvaľovania jednotlivých aktivít a opatrení preferovať riešenia (varianty) tak, aby **všetky navrhované aktivity PHSR KSK za jednotlivé strategické osi boli navrhované predovšetkým mimo legislatívne vymedzené chránené územia, ako aj mimo ostatné ekologicko-hodnotné lokality a plochy.**
- **Z hľadiska ochrany prírody odporúčame pri budovaní kanalizácie a čistiarní odpadových vôd (ČOV) na území Košického kraja uprednostňovať obce, ktoré sa nachádzajú vo veľkoplošných chránených územiach (v národných parkoch a v chránených krajinných oblastiach).**
- Pri realizácii jednotlivých aktivít stavebného charakteru dôsledne zabezpečovať ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov nevnášaním do územia a reguláciou výskytu nepôvodných druhov rastlín (najmä invázných) a nepôvodných druhov živočíchov.

- Rešpektovať navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie uvedené v kapitole IV. správy o hodnotení predmetného strategického dokumentu a návrhu záverečného stanoviska a primerane ich premietnuť do strategického dokumentu a následne aj do procesu projektovej prípravy a povoľovacieho procesu konkrétnych aktivít a opatrení pre jednotlivé špecifické ciele definované v riešení posudzovaného strategického dokumentu PHSR KSK.
- Minimalizovať ďalší záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy a v prípade priemyslu v prvom rade zvažovať možnosť lokalizácie investícií do opustených priemyselných areálov.
- Pri príprave aktivít navrhovaných v strategickom dokumente brať do úvahy prognózy súvisiace so zmenou klímy a navrhovať investície a iné opatrenia tak, aby boli využiteľné aj v zmenenom prostredí a v prípade javov súvisiacich so zmenenou klímou (napr. vlny horúčav – potreba väčšieho výkonu chladenia a klimatizácie a potreba chrániť ľudí pred extrémnymi teplotami, príválové dažde – možnosť aktivácie zosuvov, nepovoľovanie stavieb nesúvisiacich s vodným hospodárstvom v inundačnom území vodných tokov a pod.).
- Odporúčame preferovať také riešenia pri návrhu nových stavieb, kedy sú dažďové vody zo striech a spevnených plôch zachytávané vo vhodných nádržiach alebo zariadeniach (na zavlažovanie plôch zelene a drevín v suchom období) alebo navrhované ich vsakovanie do podzemia na ploche navrhovaných stavieb, pritom je potrebné rešpektovať opatrenia na zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd pred ich znečistením.
- Odporúčame doplniť a zaradiť medzi indikátory z hľadiska monitorovania environmentálnych vplyvov aj:
 - podiel cyklickej dopravy na celkovej dĺžke dopravnej práce (v %);
 - dĺžka nových úsekov cyklistických komunikácií (v km);
 - kapacita na zadržanie dažďovej vody v sídlach (v tis. m³).

Z formálnych chýb v texte návrhu strategického dokumentu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022 upozorňujeme na:

- Namiesto v dokumentácii PHSR KSK používaného termínu „intravilán“ odporúčame používať legislatívne zavedený termín „zastavané územie obce“ a namiesto termínu „extravilán“ používať legislatívne zavedený termín „ostatné územie obce“.
- V kapitole 4. na strane č. 14 v odseku Minerálne vody nesprávne uvedené číslo vyhlášky „v Tornali (vyhláška č. 21/2010 Z. z.“ správne má byť uvedené „v Tornali (vyhláška č. 24/2010 Z. z)“.
- V kapitole č. 8 na strane č. 18:

Tabuľka č.8 Ústavné zdravotnícke zariadenia v KSK má byť správne:

4. NsP Spišská Nová Ves, a. s., PSČ správne 052 01
5. NsP Trebišov, a. s., PSČ správne 075 01
4. NsP sv. Barbory, a.s., PSČ správne 048 01
6. V adrese chýba Gelnica
8. Správny názov je Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, PSČ správne 041 90
13. Správny názov je Psychiatrická liečebňa Samuela Bluma v Plešivci
16. V názve nemocnice chýba slovo Chlmec
17. Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. – správna adresa

Ondavská 8

- Na str. 56 strategického dokumentu je v texte kapitoly *Špecifický cieľ č. 8.2 zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd* potrebné opraviť slovo „ichtiofaunu“ na znenie „ichtyofaunu“.
- Na str. 66 strategického dokumentu je v texte kapitoly *4.4. Systém monitorovania a hodnotenia* potrebné opraviť cieľový rok v skratke názvu strategického dokumentu: namiesto chybné uvedené obdobia 2014 - 2020 má byť správne uvedené obdobie 2016 - 2022.

- Odporúčame upraviť v texte strategického dokumentu vzťahovú komplementaritu na „veda a technika“ a „výskum, vývoj, inovácie“ (nevhodne je uvedené spojenie „veda a výskum“).
- Na str. 50 návrhu je prieklep („strené školy“, správne má byť *stredné školy*).

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Vlastný proces posudzovania strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* sa realizoval v súlade s ustanoveniami zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pri komplexnom pohľade na uvažované a v správe o hodnotení analyzované vplyvy na stav životného prostredia nie je predpoklad zhoršenia stavu životného prostredia v meste ako celku, ba v niektorých oblastiach možno očakávať aj zlepšenie oproti súčasnému stavu. Pozitívne hodnotíme najmä Strategický cieľ č. 8 *Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov* a špecifické ciele č. 8.1 až 8.5.

Za najdôležitejšie pozitívne vplyvy navrhovaného riešenia konceptu strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* sa považuje určenie významných environmentálnych cieľov a priorít, vrátane zdravotných cieľov v rámci PHSR KSK:

- 5.2 zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva,
- 8.2 zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd (vrátane opatrení na spomalenie odtoku vôd z územia),
- 8.3 zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie,
- 8.4 zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov (zvyšovanie podielu zhodnocovania vzniknutých odpadov),
- 8.5 uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva.

Vzhľadom na lokalizačne nekonkrétne informácie o investičných aktivitách a opatreniach (projektoch/činnostiach na území Košického kraja), pre ktoré PHSR KSK vytvára rámec, konštatujeme, že predmetný strategický dokument je z hľadiska jeho konkrétneho vplyvu na chránené územia, chránené druhy a prvky ÚSES prakticky nevyhodnotiteľný. Preto predmetom hodnotenia vplyvov na chránené územia národnej siete, chránené druhy, prvky ÚSES a predmetom primeraného posúdenia vplyvu na lokality NATURA 2000 môžu byť až následné konkrétne investičné aktivity (zámery), pre ktoré PHSR KSK vytvára rámec pre ich realizáciu. Zásadnou požiadavkou pre prípravu následných konkrétnych zámerov (investičných opatrení), pre ktoré PHSR KSK vytvára rámec pre ich realizáciu, je požiadavka nezasahovať do chránených území s 5. stupňom ochrany, obmedziť zásahy v ostatných chránených územiach, v lokalitách NATURA 2000 ako i v prvkoch ÚSES na minimálnu možnú mieru tak, aby nebola ohrozená funkčnosť, integrita a predmet ochrany dotknutých záujmových území ochrany prírody a krajiny. **Predpokladá sa, že investičné projekty nebudú mať významný negatívny vplyv na záujmy ochrany prírody. V prípade realizácie projektov, tieto budú podliehať samostatnému posudzovaniu vplyvov, resp. v prípade, že nedosiahnu prahové hodnoty, ale budú zasahovať do lokalít sústavy NATURA 2000, budú stavby podliehať vydaniu odborného stanoviska podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ochrane prírody“).** Správa o hodnotení konštatuje, že realizáciou opatrení v premietnutí cez príslušné k nim priradené rámcové aktivity nedôjde ku žiadnemu významnému negatívne ovplyvneniu životného prostredia a zdravia.

Niektoré činnosti navrhované v strategickom dokumente PHSR KSK nemusia spadať priamo pod posudzovanie vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v aktuálnom znení a jeho prílohy č. 8.

V prípade, ak sú tieto aktivity alebo opatrenia lokalizované v územiach európskej sústavy chránených území, je navrhovateľ povinný predložiť návrh projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody podľa § 28 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Okresný úrad v sídle kraja vydá k návrhu projektu odborné stanovisko k možnosti jeho významného vplyvu na územie sústavy chránených území podľa § 28 ods. 4 citovaného zákona. Ak podľa odborného stanoviska projekt môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na toto územie, je predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Ak sa v rámci takéhoto hodnotenia zistia významné vplyvy na územia NATURA 2000 bude nevyhnutné vykonať tzv. primerané hodnotenie.

Z hľadiska ochrany prírody odporúčame pri budovaní alebo dostavbe kanalizácie a čistiarní odpadových vôd (ČOV) na území kraja uprednostňovať obce, ktoré sa nachádzajú vo veľkoplošných chránených územiach (národných parkoch a chránených krajinných oblastiach).

V stanovisku MŽP SR – odboru štátnej geologickej správy boli uvedené údaje a podklady o špecifických limitoch z hľadiska geologickej stavby územia kraja a environmentálnych záťaží. Príslušný orgán odporúča obstarávateľovi uvedené informácie zverejniť na svojej webovej stránke s informáciou pre miestnu samosprávu o možnosti ich využitia pri rozhodovaní o využívaní územia v ich pôsobnosti a využiť ich v ďalších dokumentoch spracovávaných na úrovni kraja alebo ich poskytnúť dotknutým obciam k použitiu pri spracovávaní plánovacích dokumentov na miestnej úrovni.

Pri spracovávaní projektovej prípravy pre jednotlivé aktivity a opatrenia v navrhovanom strategickom dokumente musia byť rešpektované zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy pri jej nepoľnohospodárskom využití (§ 12 zákona č. 220/2004 Z. z.), kedy poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. urbanistický rozvoj je limitovaný záberom najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ. V strategickom dokumente ani v správe o hodnotení nie je vzhľadom na charakter a rozsah navrhovaných aktivít a opatrení spracované vyhodnotenie návrhu záberov nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy, preto pri ich realizácii je nevyhnutné rešpektovať požiadavku na ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu chránených BPEJ pre jednotlivé aktivity (stavby).

Napĺňanie jednotlivých cieľov, opatrení a aktivít posudzovaného strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* prispeje ku skvalitneniu životného prostredia obyvateľov na území Košického kraja a podporí dobudovanie dopravnej siete, chýbajúcej technickej vybavenosti, skrášlenie životného prostredia, dobudovanie chýbajúcej občianskej vybavenosti, zvýšenie atraktivít pre celoročnú turistiku. Výrazný vplyv na zlepšenie kvality podzemných a povrchových vôd bude mať dobudovanie splaškovej kanalizačnej siete, ako aj opatrenia na zadržanie vody v krajine. Z hľadiska zdravia obyvateľov významným prínosom bude dobudovanie a rozšírenie siete verejných vodovodov, zásobujúcich obyvateľov kvalitnou pitnou vodou. Predpokladá sa skvalitnenie životného prostredia obcí a miest na území KSK, zdravia obyvateľov a udržanie a pritiahnutie mladých ľudí. Celkovo sa zvýši spokojnosť trvalo bývajúcich obyvateľov s pozitívnymi dopadmi na ich zdravie.

Nakoľko variantné riešenie nebolo požadované ani v rozsahu hodnotenia a z posúdenia pravdepodobného vývoja, ak by sa strategický dokument realizoval pomerne jednoznačne vyšlo, že negatívne ovplyvnenia jednotlivých zložiek životného prostredia sa v podstate neočakávajú (resp. sa očakávajú iba v obmedzenej miere a v krátkom časovom úseku počas realizácie navrhovaných investičných aktivít a opatrení) a naopak, je značný predpoklad pozitívnych vplyvov po realizácii navrhovaných aktivít, ukázal sa v správe o hodnotení **posudzovaný variant navrhovaného riešenia PHSR KSK ako optimálny.**

Predložená dokumentácia návrhu strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* a správy o hodnotení

strategického dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. poskytla v dostatočnej miere informácie o súčasnom stave životného prostredia na riešenom území Košického kraja, o chránených územiach a o environmentálnych problémoch, o zdravotnom stave obyvateľstva. Podľa vlastného strategického dokumentu globálnym cieľom PHSR KSK je prispieť k zlepšeniu kvality života obyvateľov Košického kraja, zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb, podporiť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a zamestnanosť s dopadom na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť regiónu, jeho funkčných území (miest a obcí). Zároveň jedným zo základných východísk pre definovanie územnej koncentrácie pre jednotlivé investičné priority v PHSR KSK je Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS) 2001 v znení Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011 ako celoštátny územnoplánovací dokument. Už z tohto uvedeného prehľadu vyplýva, že posudzovaný programový dokument je možné považovať za nástroj podpory opatrení, ktoré sú realizované na miestnej a regionálnej úrovni, t. j. predovšetkým verejných služieb zo strany obcí, miest a vyššieho územného celku. Jeho hlavným cieľom je podporiť zvýšenie kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť miest a obcí kraja. Zlepšenie infraštruktúry životného prostredia je prevažne zabezpečené investičnými aktivitami, ale vzhľadom na nastavenie požiadaviek povoloňovacieho konania jednotlivých stavebných aktivít a opatrení vo väzbe na platnú legislatívu a v kontexte pozitívneho vplyvu na ukazovateľa kvality života nepredpokladáme významnejšie negatívne ovplyvnenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov a ak, tak len krátkodobo a v lokálnej mierke počas procesu realizácie konkrétnej stavby. Správa o hodnotení vplyvov stanovila ciele ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľov v riešenom území, analyzovala plnenie stanovených cieľov a pomenovala pravdepodobné environmentálne vplyvy. Pre zmiernenie nepriaznivých vplyvov boli navrhnuté už v predložennom návrhu riešenia strategického dokumentu PHSR KSK a čiastočne v správe o hodnotení vplyvov na životné prostredie aj jednotlivé druhy opatrení.

Návrh riešenia strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*, posudzovaný v správe o hodnotení, má po doplnení a dopracovaní pripomienok z procesu pripomienkovania a prerokovania návrhu riešenia PHSR KSK a pripomienok k správe o hodnotení strategického dokumentu predpoklady tvoriť komplexný plánovací podklad na regionálnej úrovni pre rozvoj Košického kraja v súlade s prírodným a socioekonomickým potenciálom, s rešpektovaním základných princípov trvalo udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny, prírodných zdrojov, kultúrno-historických zdrojov, životného prostredia a kvality a pohody ľudského života.

Súčasne odporúčame aj zapracovanie opodstatnených písomných pripomienok (dotknuté orgány, dotknuté obce, verejnosť) doručených k návrhu riešenia PHSR KSK z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie do vlastného strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*, ktoré sú zapracované aj do navrhovaných opatrení uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledkov z verejného prerokovania návrhu konceptu riešenia dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*, stanovísk a vyjadrení k dokumentácii posúdenia vplyvov na životné prostredie a zo zohľadnenia akceptovaných pripomienok a požiadaviek dotknutých orgánov štátnej správy a samosprávy, verejnoprávných organizácií, správcov inžinierskych sietí a akceptovaných pripomienok a požiadaviek verejnosti k predloženému návrhu riešenia strategického dokumentu.

5. Návrh monitoringu

Návrh dokumentu PHSR KSK 2016 – 2022 je koncipovaný ako otvorený dokument a široká verejnosť ho bude môcť priebežne pripomienkovať. Pripomienky verejnosti sa budú zhromažďovať priebežne a vyhodnocovať raz ročne. V prípade potreby sa pripomienky verejnosti zapracujú do revízie PHSR, ktorá sa bude robiť spravidla koncom roka, pri vyhodnocovaní plnenia akčného plánu a stanovení nového akčného plánu na nasledujúci kalendárny rok.

U projektov financovaných z kohéznej pomoci je fixne predpísaný systém ich monitorovania. Ostatné opatrenia a projekty, ktoré nebudú financované z kohéznej pomoci budú monitorované cestou vyhodnotenia plnenia akčného plánu za príslušný kalendárny rok.

Hodnotenie PHSR KSK sa bude robiť nezávisle od realizovaných projektov a opatrení, vyhodnotením kompozitných ukazovateľov dopadov, ktorými sú počet novovytvorených pracovných miest a index regionálnej identity. Ukazovatele dopadu nie je možné merať priamo, z verejnej databázy Štatistického úradu SR, preto pre tieto kompozitné ukazovatele vypracuje VÚC v priebehu roku 2016 v spolupráci s odbornou verejnosťou podrobnú metodiku ich výpočtu. Tieto ukazovatele dopadu budú základným nástrojom na monitorovanie plnenia stanovených cieľov ako aj ich vplyvov na ŽP.

Ukazovatele výsledku budú stanovené v každom projekte individuálne podľa podmienok získania finančných prostriedkov (grantov) na realizáciu projektu vrátane východiskových a cieľových hodnôt. V prípade, že takýto postup nebude možný, napríklad pri stanovení opatrení, ktoré nebudú financované z kohéznej pomoci alebo verejných zdrojov, použijú sa primerane ukazovatele z Národnej stratégie regionálneho rozvoja:

- o Miera zamestnanosti (% vo vekovej skupine 20 až 64 rokov)
- o Výdavky na výskum a vývoj (% z HDP)
- o Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 až 34 rokov)
- o Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (% populácie)
- o Regionálny HDP (PPP, v mil. €)
- o Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu (v %)
- o Podiel obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov (v %)
- o Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (v %)
- o Produkcia tuhých emisií (v tonách)
- o Produkcia oxidu uhľnatého (v tonách)

Medzi indikátory z hľadiska monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie SoH zaraďuje:

- o Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu (v %)
- o Podiel obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov (v %)
- o Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (v %)
- o Produkcia tuhých emisií (v tonách)
- o Produkcia oxidu uhľnatého (v tonách)

Pre proces monitoringu vplyvov na životné prostredie je možné využiť synergické efekty s procesom monitorovania fondov EÚ, ktoré sa uskutočňuje prostredníctvom ITMS2014+ (IT monitorovací systém pre štrukturálne fondy a Kohézny fond je informačný systém, ktorý slúži na podporu riadenia, monitorovania, finančného riadenia a kontroly projektov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu). Pre účely monitorovania vplyvov na životné prostredie je možné ITMS2014+ využiť aj na sledovanie monitorovacích ukazovateľov environmentálnych efektov na úrovni jednotlivých opatrení a priorít PHSR KSK.

Odporúčame **navrhujeme zaradiť medzi indikátory z hľadiska monitorovania environmentálnych vplyvov** aj:

- podiel cyklistickej dopravy na celkovej dĺžke dopravnej práce (v %);
- dĺžka nových úsekov cyklistických komunikácií (v km);
- kapacita na zadržanie dažďovej vody v sídlach (v tis. m³).

Na základe zhodnotenia návrhu riešenia predkladaného konceptu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* a súčasného stavu životného prostredia riešeného územia Košického kraja je možné konštatovať, že predložené navrhované riešenie strategického dokumentu nevyžaduje iný špeciálny program monitorovania. V rámci návrhu riešenia nie sú plánované nové veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

Pre všetky zložky životného prostredia v riešenom území je potrebné aplikovať v súčasnosti platnú legislatívu a zavedenú prax v oblasti ochrany a starostlivosti o životné prostredie pri zbieraní

a vyhodnocovaní údajov o stave jednotlivých zložiek životného prostredia. Je odôvodnený predpoklad, že existujúce systémy monitorovania stavu jednotlivých zložiek životného prostredia zabezpečované štátnou správou pokrývajú všetky oblasti, na ktoré by mohli mať prípadný vplyv navrhované aktivity a opatrenia posudzovaného strategického dokumentu PHSR KSK.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Na základe komplexného zhodnotenia spracovania konceptu strategického dokumentu *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022* a správy o hodnotení strategického dokumentu je možné konštatovať, že v správe o hodnotení boli environmentálne aspekty zohľadnené primerane dostupným informáciám o stave životného prostredia v riešenom území Košického kraja, údajom o v strategickom dokumente navrhovaných aktivitách a opatreniach viazaných na špecifické ciele strategického dokumentu. Navrhnuté opatrenia uvedené v strategickom dokumente a v správe o hodnotení sú zamerané na zachovanie, resp. zvýšenie súčasnej úrovne kvality životného prostredia, s rešpektovaním základných princípov trvalo udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny, prírodných zdrojov, kultúrno-historických zdrojov, životného prostredia, kvality a pohody ľudského života a zdravia obyvateľov.

Počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie neboli na príslušný orgán Okresný úrad Košice - OSŽP ani na adresu obstarávateľa doručené písomné pripomienky zo strany verejnosti alebo zainteresovanej verejnosti. Spracovatelia návrhu strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ sa všetkými doručenými pripomienkami od dotknutých orgánov a dotknutých obcí/miest primerane zaoberali, vyhodnotili ich a akceptovateľné požiadavky zapracovali do konceptu riešenia. Podrobnejší popis pripomienok písomne zaslaných verejnosťou v procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu PHSR KSK je uvedený v kapitole III.4. predmetného odborného posudku a do návrhu záverečného stanoviska.

Časť vznesených pripomienok dotknutých orgánov, verejnosti a dotknutých obcí ku konceptu strategického dokumentu PHSR KSK je zapracovaná do odporúčaní na dopracovanie návrhu predmetného strategického dokumentu, ktoré sú uvedené v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Návrh výberu variantu riešenia spracovaný v strategickom dokumente PHSR KSK je odporúčaný na základe doručených stanovísk ku konceptu riešenia strategickému dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu a predpokladaných pozitívnych a negatívnych vplyvov z hľadiska životného prostredia, zdravia obyvateľstva, efektivity riešenia rozvoja územia s výhľadom do budúcnosti a nižších zásahov do ekologicky stabilných prvkov riešeného územia.

Návrh monitoringu, ktorý je uvedený v časti VI. „ZÁVERY, bode č. 5 *Návrh monitoringu* vychádza z poznatkov o súčasnom stave životného prostredia na území Košického kraja, jeho účelom je sledovanie stavu jednotlivých zložiek životného prostredia v súvislosti s návrhom rozvojových aktivít v území zadaných špecifickými cieľmi posudzovaného strategického dokumentu.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Zainteresovaná verejnosť podľa § 6a zákona č. 24/2006 Z. z. je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na príprave strategických dokumentov pred ich schválením. Medzi zainteresovanú

verejnost' patrí (§ 6a zákona) fyzická osoba podľa ods. 2a zákona, právnická osoba podľa ods. 2b, občianska iniciatíva podľa ods. 2c a ods. 3 zákona.

Príslušný orgán (Okresný úrad Košice – Odbor starostlivosti o životné prostredie) a obstarávateľ strategického dokumentu (Košický samosprávny kraj) v priebehu posudzovania vplyvov posudzovaného strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ podľa dostupných podkladov vykonali všetky zákonom požadované kroky v zákonom stanovených lehotách, aby sa informácia o spracovanom oznámení o strategickom dokumente (§ 5 a § 6 zákona č. 24/2006 Z. z.) a o správe o hodnotení strategického dokumentu (§ 9 a § 10 zákona č. 24/2006 Z. z.), ako aj informácia o verejnom prerokovaní správy o hodnotení strategického dokumentu (§ 11 zákona č. 24/2006 Z. z.) a o možnosti predložiť pripomienky dostala k čo najširšej verejnosti ako i k zainteresovanej verejnosti.

Na základe dostupných podkladov a informácií neboli v priebehu procesu posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu PHSR KSK zo strany zainteresovanej verejnosti (§ 6a a súvisiace ustanovenia zákona č. 24/2006 Z. z. v platnom znení) vznesené k vypracovanému strategickému dokumentu, ani k správe o hodnotení posudzovaného strategického dokumentu „*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022*“ žiadne písomné pripomienky, požiadavky alebo námietky.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Košice
Odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja
Komenského 52, 040 01 Košice
Ing. Lucia Steinerová

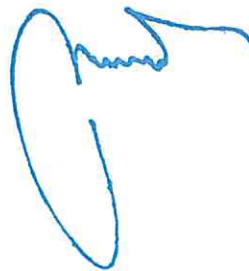
v súčinnosti s

Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
Trnavská cesta 52
826 45 Bratislava
Ing. Katarína Halzlová

na základe odborného posudku, ktorý vypracoval Ing. Peter Chomjak – odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie.

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ing. Milan Murín
vedúci odboru starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Košice

Okresný úrad Košice
odbor starostlivosti o životné prostredie
Komenského 52
041 26 Košice
- 1 -

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Košice, dňa 24.08.2016